

**UCHWAŁA NR VI/XLVI/623/24
RADY POWIATU WEJHEROWSKIEGO**

z dnia 26 stycznia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022, poz. 1526 z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.),

**Rada Powiatu Wejherowskiego
uchwala, co następuje:**

§ 1.

Przyjmuje się Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2028, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Wejherowskiego.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Powiatu Wejherowskiego

Józef Reszke

Załącznik do Uchwały
Rady Powiatu Wejherowskiego
Nrz dnia2023r.

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH
PRZEMOCY DOMOWEJNA LATA 2024- 2028**

Spis Treści

1. Słowo wstępne	3
2. Diagnoza zjawiska przemocy w powiecie wejherowskim.....	4
2.1. Charakterystyka Powiatu.....	4
2.2. Skala problemu.....	4
3. Zasoby instytucjonalne w powiecie wejherowskim	18
3.1. Analiza SWOT	19
4. Adresaci programu.....	21
5. Cele programu.....	21
6. Realizatorzy.....	27
7. Monitoring, sprawozdawczość i ewaluacja.....	28
8. Zasady finansowania.....	29
9. Spis Tabel.....	30
10. Spis Wykresów	31

1. Słowo wstępne

Opracowanie powiatowego programu przeciwdziałania przemocy jest obowiązkiem powiatu wynikającym z art. 6 ust. 3 pkt 1 znowelizowanej ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (j.t. Dz. U. z 2021r., poz. 1249 ze zm.).

Obecnie obowiązujący program w związku ze zmianami legislacyjnymi w obszarze przemocy domowej wymagał dokonania ponownej diagnozy potrzeb mieszkańców powiatu oraz zasobów instytucjonalnych, będących w posiadaniu służb ustawowo zajmujących się problematyką przemocy. Nowa ocena skali tego negatywnego zjawiska pozwoliła na doprecyzowanie najważniejszych celów i zadań mających służyć ograniczeniu i zminimalizowaniu jego skutków.

Zarząd Powiatu Wejherowskiego Uchwałą nr VI/792/23 w dniu 26 czerwca 2023 roku powołał zespół ds. opracowania „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2028” (dalej Powiatowy Program). Do jego zadań należało opracowanie diagnozy ilościowej i jakościowej zjawiska przemocy w powiecie na podstawie danych przekazanych przez Policję, miejskie i gminne jednostki pomocy społecznej, placówki oświatowe, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Wejherowie. Określił również mocne i słabe strony funkcjonującego obecnie systemu wsparcia i profilaktyki przemocy oraz zagrożenia i szanse dla skuteczności podejmowanych działań.

Niniejszy dokument uwzględnia również zapisy Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2028, przyjętego uchwałą Rady Ministrów na podstawie przepisu art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249).

Niniejszy program jest zgodny z założeniami rządowego programu i zakłada pięcioletnią perspektywę czasową, która pozwala na:

- merytoryczną kompatybilność obu dokumentów,
- efektywne planowanie wydatków na zadania z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej,
- kontynuowanie dotychczasowych działań ocenianych jako skuteczne.

Istotą rozwiązań ujętych w Powiatowym Programie jest wprowadzenie działań mających na celu zwiększenie skuteczności powiatowych instytucji, zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej.

Niniejszy dokument określa działania skierowane na profilaktykę przeciwdziałania przemocy, edukację i ochronę ofiar przemocy, edukację i terapię osób stosujących przemoc oraz wspieranie kompetencji służb realizujących postanowienia ustawy zarówno na szczeblu gminnym jak i powiatowym.

Zaplanowane działania są spójne z wyznaczonymi kierunkami w dokumentach strategicznych zarówno krajowych jak i lokalnych.

2. Diagnoza zjawiska przemocy w powiecie wejherowskim.

Diagnoza zjawiska przemocy domowej stanowi podstawę komplementarnego i zintegrowanego planowania działań społecznych. Ma ona na celu identyfikację, ukazanie skali problemu na terenie powiatu wejherowskiego oraz podjęcie próby wskazania metod ich rozwiązania, zgodnie z możliwościami, jakie wynikają z zadań nałożonych na samorząd.

Diagnoza stanowi zatem bazę opracowania i realizacji programu dążącego do zmniejszenia skali zjawiska przemocy oraz zwiększenia skuteczności udzielanej pomocy osobom jej doświadczającym. Do jej stworzenia obowiązuje samorząd Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Głównym celem diagnozy było ustalenie skali zagrożeń związanych ze zjawiskiem przemocy domowej występującym na terenie powiatu wejherowskiego oraz charakteru działań pomocowych podejmowanych na rzecz jego zminimalizowania.

2.1. Charakterystyka Powiatu.

Powiat Wejherowski leży w północnej Polsce, w województwie pomorskim. Zajmuje 1285,25 km² i liczył wg. danych GUS w 2022 roku 227 406 mieszkańców. Pod względem zaludnienia zajmuje pierwsze miejsce w województwie i siódme w Polsce wśród powiatów ziemskich. W skład powiatu wchodzi siedem gmin wiejskich: Choczewo, Gniewino, Linia, Luzino, Łęczyce, Szemud i Wejherowo oraz trzy gminy miejskie: Wejherowo, Reda i Rumia, które razem tworzą Małe Trójmiasto Kaszubskie. Wg. prognoz GUS w 2030 roku w powiecie wejherowskim stan ludności wyniesie 239.095 tys. mieszkańców, z czego 121.317 tys. stanowić będą kobiety a 117.718 tys. mężczyźni. W gminach miejskich zamieszkiwać będzie 135 179 tys. mieszkańców tj. o 1,04% mniej niż obecnie na korzyść gmin wiejskich (103.916 tys.) w stosunku do roku 2019. Ok. 62,7 % ludności będzie w 2030 w wieku poprodukcyjnym, a 31,5 % w wieku senioralnym tj. powyżej 65 roku życia. Powiat wejherowski charakteryzuje się szybkim wzrostem liczby ludności, spowodowanym wysokim przyrostem naturalnym i migracją ludności z Trójmiasta i powiatów ościennych. Trend ten jest szczególnie widoczny w gminach południowo-wschodnich, położonych najbliżej Trójmiasta i najlepiej z nim skomunikowanych.

2.2. Skala problemu.

Zmieniająca się struktura demograficzna w Powiecie będzie wymagała podejmowania zintegrowanych działań w obszarze usług społecznych w tym również w obszarze profilaktyki przemocy w szczególności wobec seniorów i dzieci.

Poniższe dane statystyczne przedstawiają skalę problemu przemocy w Powiecie i stanowią punkt wyjścia do planowania działań na rzecz ochrony osób doświadczających przemocy, oddziaływań na osoby, które przemocy się dopuszczają oraz co najważniejsze działań zaradczych w tym obszarze.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie liczby zarejestrowanych Procedur NK w porównaniu do liczby mieszkańców.

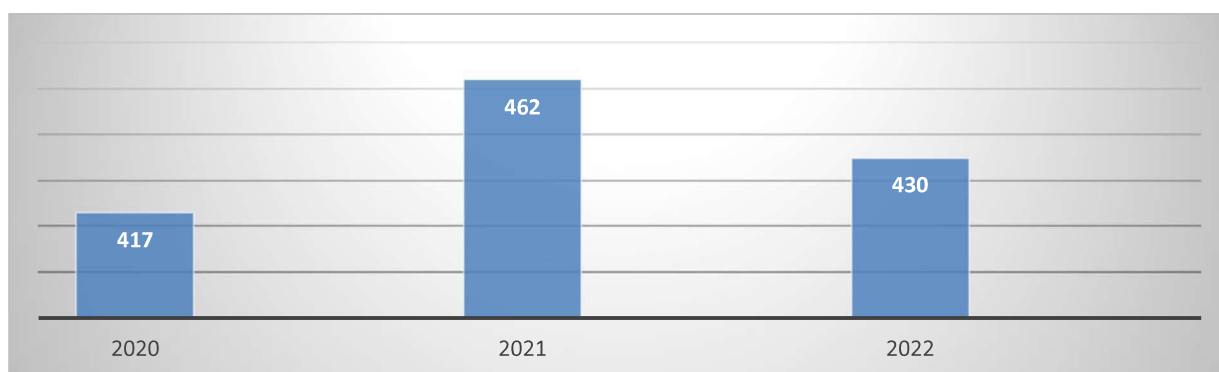
Tabela 1 Liczba zarejestrowanych procedur „NK”.

Herb	Gmina	Liczba ludności	Liczba NK			Średni % kart na liczbę mieszkańców
			2020	2021	2022	
	<u>Cooczewo</u>	5 071	11	20	17	0,32
	<u>Linia</u>	6 402	10	5	7	0,12
	<u>Gniewino</u>	7 401	10	27	22	0,27
	<u>Łęczyce</u>	12 013	18	22	30	0,19
	<u>Luzino</u>	17 255	35	29	37	0,19
	<u>Szemud</u>	20 438	18	17	19	0,08
	<u>Reda</u>	28 428	89	116	64	0,32
	gm. <u>Wejherowo</u>	29 602	55	56	55	0,19
	<u>Wejherowo</u>	46 968	94	88	93	0,20
	<u>Rumia</u>	52 221	77	84	86	0,16
RAZEM			417	464	430	-

Źródło: badania własne w oparciu o ankiety OPS.

Analiza danych wskazała, że największy udział założonych procedur NK w stosunku do liczby mieszkańców występuje w Redzie oraz gm. Cooczewo, a najmniejszy w Linii. Trudno wyprowadzić wnioski, co do przyczyn tego zjawiska, jednak należy przyjrzeć się pozostałym danym przekazanych w ankietach. Gmina Cooczewo i Linia to gminy niewielkie, w których dane mogą być zniekształcone przez pojedyncze zgłoszenia przemocy. Jednakże MOPS Reda jest miastem szybko rozwijającym się, w którym przyrost ludności jest bardzo dynamiczny, a rynek mieszkaniowy znacząco się rozwija. W przypadku tego miasta skala zjawiska przemocy jest duża. Analiza ankiet przesłanych przez MOPS w Redzie, ujawniła też, że Ośrodek ten, jako jedyny, nie przekazał jakichkolwiek danych o formach wsparcia udzielanych osobom doświadczającym przemocy czy też ją stosującym. Trudno stwierdzić, czy jest to efekt braku udzielanego wsparcia, czy jedynie kwestia braku monitoringu działań podejmowanych na rzecz osób uwikłanych w przemoc.

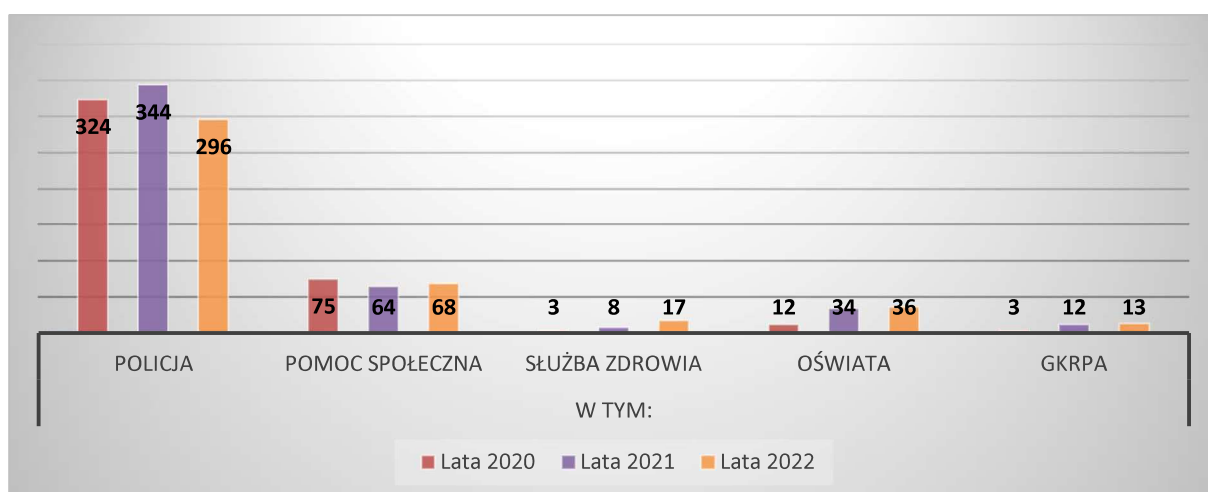
Wykres 1 Liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty”.

Źródło: badania własne w oparciu o ankiety OPS.

Na podstawie zebranych danych można również zauważyć znaczny wzrost zakładanych procedur „NK” w 2021 roku. Z informacji pozyskanych od policji i pomocy społecznej wynika, że wzrost ten jest raczej wynikiem ograniczenia działań służb związanych z pandemią w roku poprzednim (2020). Kumulacja zgłoszeń przemocy nastąpiła właśnie w roku 2021, również jako efekt frustracji spowodowanej przedłużającą się izolacją rodzin i problemów z tym związanych.

Wykres 2 Liczba wszczętych Procedur „Niebieskie Karty” z podziałem na podmioty.

Źródło: badania własne w oparciu o ankiety OPS.

Podmiotem najliczniej wszczynającym procedurę NK od zawsze jest i była policja. Powodem tego jest fakt, że to najczęściej właśnie funkcjonariusze policji są wzywani na miejsce interwencji domowych. W drugiej kolejności to pracownicy socjalni w ramach udzielanego wsparcia podejmują działania zmierzające do zatrzymania przemocy w rodzinach. Te właśnie podmioty są najbardziej zaangażowane w ujawnianie zjawiska przemocy i jak wskażą dalsze dane są też najbardziej obciążone działaniami pomocowymi. Zauważalna jest też tendencja wzrostowa przy zakładaniu NK przez przedstawicieli pozostałych służb, które może świadczyć o skuteczności podejmowanych przez Zespoły Interdyscyplinarne działań na rzecz podnoszenia świadomości i kompetencji przedstawicieli oświaty, służby zdrowia, czy Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Policja w latach 2020-2022 podejmowała interwencje domowe w związku z przemocą, a ich liczba każdego roku malała.

Tabela 2 Interwencje domowe Policji w związku z przemocą w latach 2020-2022.

Liczba interwencji domowych Policji w 2020 roku	832
Liczba interwencji domowych Policji w 2021 roku	638
Liczba interwencji domowych Policji w 2022 roku	483

Źródło: badania własne w oparciu o ankietę z Policji.

W efekcie działań interwencyjnych Policja we wspomnianym okresie:

- ✚ 91 razy dokonała zatrzymania osoby stosującej przemoc i doprowadzano ją do miejsca zatrzymania,
- ✚ 44 krotnie zastosowano zakaz lub nakaz, o którym mowa w art. 15 aa ust.1 ustawy o policji,
- ✚ 4 krotnie umieszczano dzieci w pieczy zastępczej,
- ✚ 2 krotnie udzielano pomocy medycznej.

W trakcie interwencji związanej z przemocą domową najczęściej osobami stosującymi przemoc byli mężczyźni po spożyciu alkoholu, w jednym przypadku małoletni. Obecnie obowiązujące przepisy uniemożliwiają uznanie osoby małoletniej jako stosującej przemoc.

Funkcjonariusze policji podejmowali działania w kierunku postępowań karnych. W kolejnych latach spadał odsetek spraw, które zakończyły się aktem oskarżenia natomiast wzrastał odsetek odmów wszczęcia postępowania w sprawach związanych z przemocą.

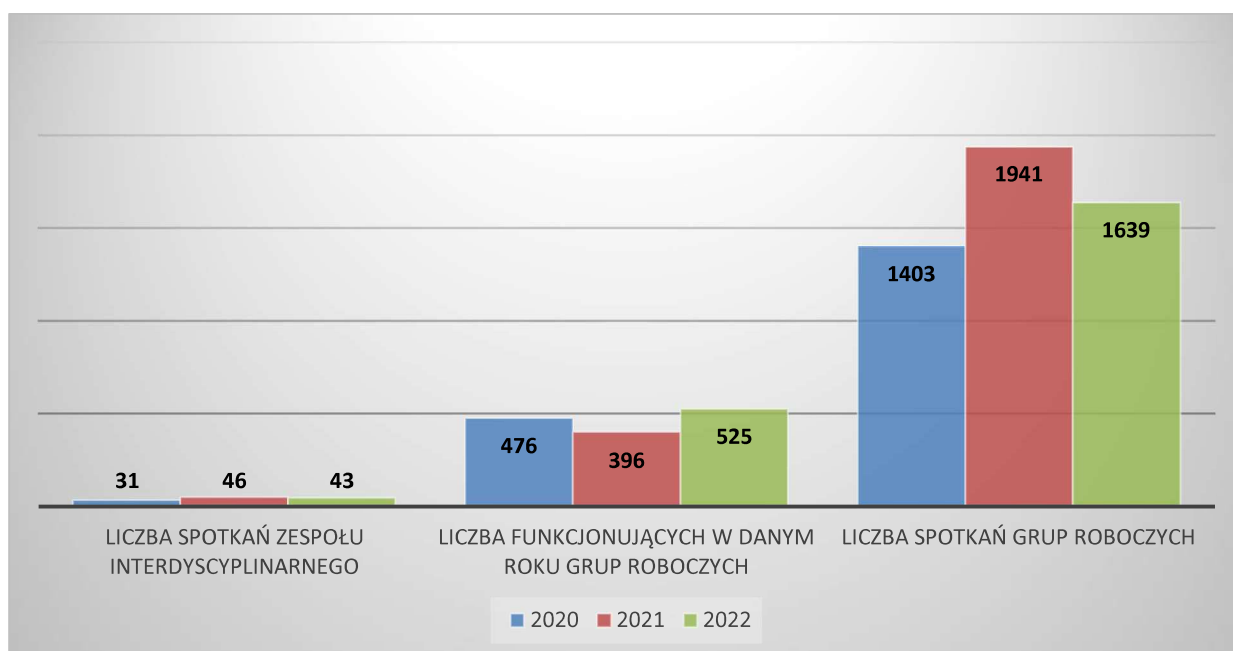
Tabela 3 Działania wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury "Niebieskie Karty".

Działania wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury "Niebieskie Karty"	Lata		
	2020	2021	2022
liczba wszczętych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową	177	160	182
liczba postanowień o odmowie wszczęcia postępowania w sprawach związanych z przemocą domową	62	61	80
liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową przez sporządzenie aktu oskarżenia	66	42	44
liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą domową przez umorzenie postępowania	100	99	103

Źródło: badania własne w oparciu o ankietę z Policji.

Przemoc domowa dotyczyła również rodzin żołnierzy z powiatu wejherowskiego, wobec których działania podejmowała Żandarmeria Wojskowa. W 2021 roku wszczęto 2 NK a w 2022 – 3 NK. We wszystkich sprawach wszczęto postępowanie karne, które zakończyło się aktem oskarżenia.

Wykres 3 Działalność Zespołów Interdyscyplinarnych.

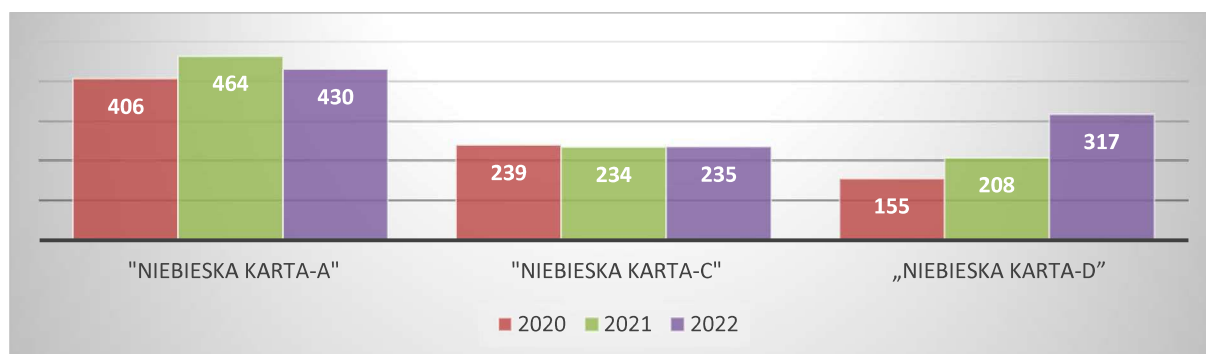
Źródło: badania własne w oparciu o ankiety OPS.

Działalność Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych najaktywniejsza była w 2021 roku, co koreluje z liczbą wszczynanych procedur NK. Mimo, że w 2022 roku funkcjonowało najwięcej grup roboczych to spotykały się one rzadziej niż w 2021 roku. Przeciwdziałanie przemocy jest dla ośrodków pomocy społecznej jednym z najmocniej angażujących obszarów problemowych. Biorąc pod uwagę, że w każdej z grup roboczych zaangażowani byli przeważnie pracownicy socjalni, psycholodzy i policjanci, można z całą stanowczością stwierdzić, że przemoc angażuje znaczne zasoby reprezentowanych przez nich instytucji. Gdy zestawimy to także z szeroką ofertą poradnictwa, pomocy socjalnej, terapii organizowanej przez OPS, oraz obsługi organizacyjno – technicznej i finansowej Zespołów Interdyscyplinarnych i grup, dochodzimy do wniosku, że podmiotem najbardziej obciążonym działaniami w tym zakresie są jednostki pomocy społecznej. Koszty tego zadania w całości obciążają samorząd.

Można również zauważyć tendencję wzrostową w zakresie oddziaływań ukierunkowanych na osoby stosujące przemoc. Dane te należy jednak analizować w zestawieniu z danymi na temat udzielanych form wsparcia, gdyż tylko w ten sposób można zweryfikować, czy działania podejmowane w trakcie procedury NK przyczyniają się do niesienia pomocy i w efekcie skutecznie minimalizują jej skutki.

Poniższe dane wskazują na wzrost liczby osób podejrzanych o stosowanie przemocy, które podejmują kontakt z grupą roboczą. Wzrost założonych formularzy NK – D pozwala na wniosek, że osoby podejrzane o przemoc domową nie unikają kontaktu ze służbami, a podejmują współpracę, przynajmniej w początkowym okresie procedowania. W 2022 roku aż 73,7% podejrzanych o stosowanie przemocy podjęło współpracę w grupą roboczą i w efekcie wypełniono arkusz „Niebieska Karta - D”. W 2020 roku to odsetek 38,2% natomiast w 2021 roku 44,8%.

Wykres 4 Liczba wypełnionych formularzy z osobami doznającymi i stosującymi przemoc.

Źródło: badania własne w oparciu o ankiety OPS.

W pierwszej kolejności uwidacznia się różnorodność oddziaływań i form pomocy skierowanej do osób doświadczających przemocy. To one w szczególności są odbiorcami udzielanego wsparcia. Najczęściej udzielane jest ono przez pracowników socjalnych w formie pracy socjalnej oraz przez psychologów w formie konsultacji. Szeroka oferta skierowana do osób doświadczających przemocy odzwierciedla potrzeby jak i olbrzymie zaangażowanie służb pomocy społecznej w minimalizowanie skutków przemocy. Poniższe zestawienia w tabeli 4 i wykresach 5-8 szczegółowo wskazują formy udzielanego wsparcia w poszczególnych latach.

Tabela 4 Formy wsparcia.

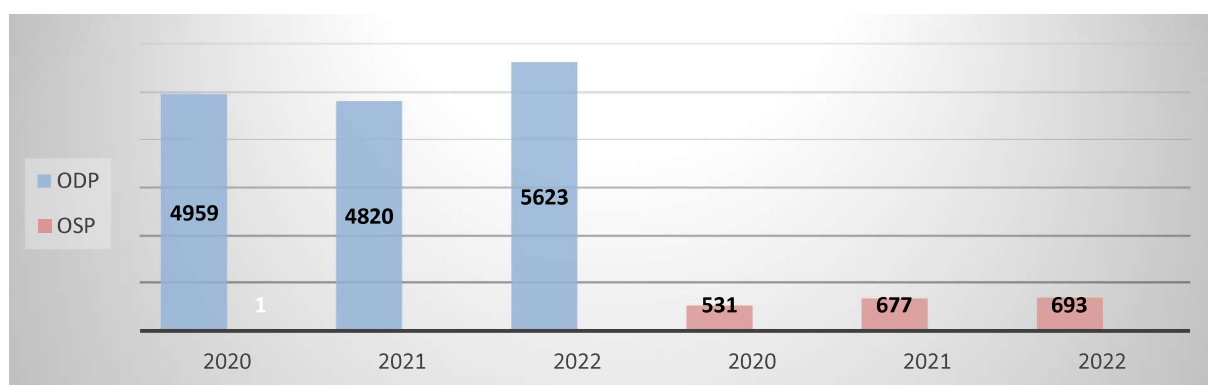
Ilość osób którym udzielono pomocy w związku z przemocą domową w podziale na formy wsparcia	Osoby doświadczające przemocy			Osoby stosujące przemoc		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
1. Świadczenia pieniężne	57	65	35	6	7	5
2. Świadczenia niepieniężne ogółem,	579	609	683	118	156	156
praca socjalna (art. 46 uops)	525	552	637	116	154	152
interwencja kryzys. (art. 47 uops)	2	3	8	0	0	2
schronienie	9	12	3	0	0	1
W tym pomoc rzeczowa	17	16	10	2	2	1
posiłek	24	26	25	0	0	0
niezbędne ubranie	2	0	0	0	0	0
mieszkanie chronione	0	0	0	0	0	0
3. Poradnictwo ogółem	1794	1537	1700	199	147	155
psychologiczne	492	493	515	25	41	41
pedagogiczne	175	240	227	1	11	8
prawne	102	84	120	5	4	8
W tym medyczne	49	6	14	0	0	0
socjalne	858	657	804	84	87	90
zawodowe i rodzinne	110	57	20	0	0	0
Inne (jakie?)	8	0	0	4	4	8
4. Grupy wsparcia/samopomocowe	8	10	54	0	0	0
5. Programy terapeutyczne dla osób dotkniętych przemocą domową	0	33	10	0	0	0

6.	Terapia indywidualna - psychologiczna	67	162	91	1	10	0
7.	Grupy terapeutyczne	1	0	0	0	0	0
8.	Przyznanie asystenta rodziny	22	12	11	3	4	4
9.	Miejsce w placówce wsparcia dziennego	8	18	19	x	x	x
10.	Pomoc rodziny wspierającej	0	0	0	0	0	0
11.	Miejsce w specjalistycznym ośrodku wsparcia	3	1	1	x	x	x
12.	Uniemożliwienie korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania oraz zakaz kontaktowania się i zbliżania się	x	x	x	2	17	14
13.	Pomoc w uzyskaniu mieszkania	3	1	1	x	x	x
14.	Liczba osób dotkniętych przemocą domową, które skorzystały z punktów	44	71	190	15	10	16
W tym	kobiety	31	49	121	0	0	0
	mężczyźni	4	8	31	15	10	16
	dzieci	9	11	38	x	x	x

Źródło: badania własne w oparciu o ankiety OPS.

Dane zawarte w powyższej tabeli obrazują wykresy omówione w dalszej części diagnozy.

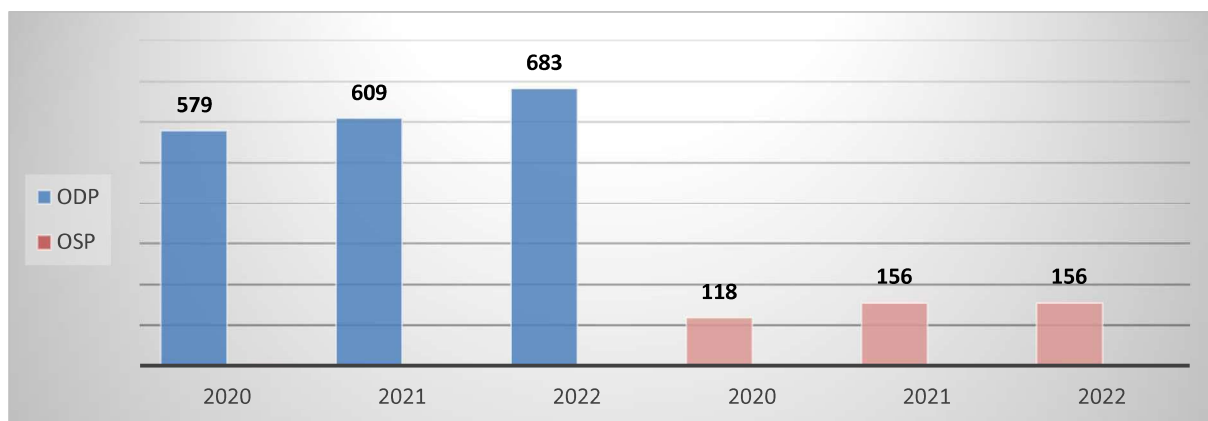
Wykres 5 Ilość świadczeń.

Źródło: badania własne w oparciu o ankiety OPS.

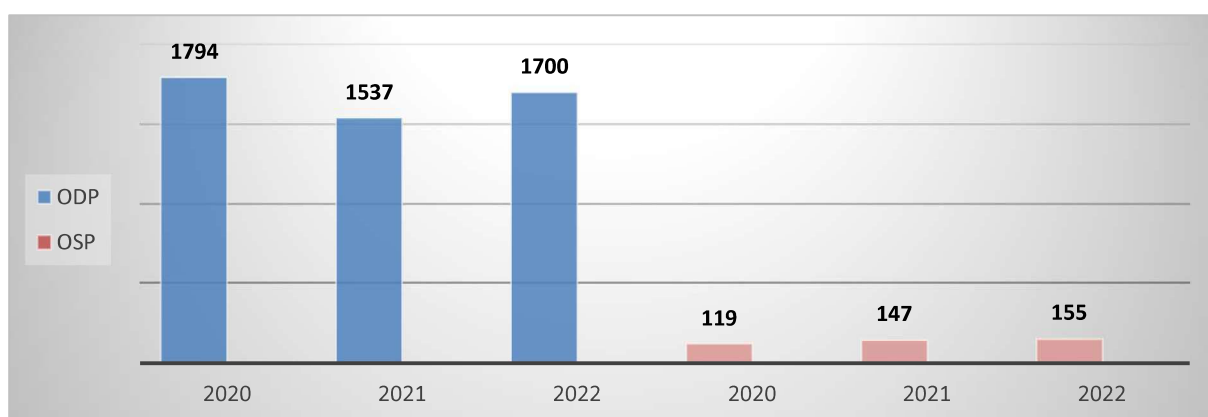
W 2022 roku udzielono ogółem ponad 5623 świadczeń na rzecz osób doznających przemocy (ODP), co ponownie wskazuje jak znacznym zaangażowaniem czasowym charakteryzuje się praca na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Należy zaznaczyć, że na udzielenie świadczenia niekiedy składa się kilka lub kilkanaście godzin pracy danego pracownika, który nie tylko informuje, ale również motywuje do skorzystania z pomocy, czy tą pomoc organizuje.

Wykres 6 Świadczenia niepieniężne.

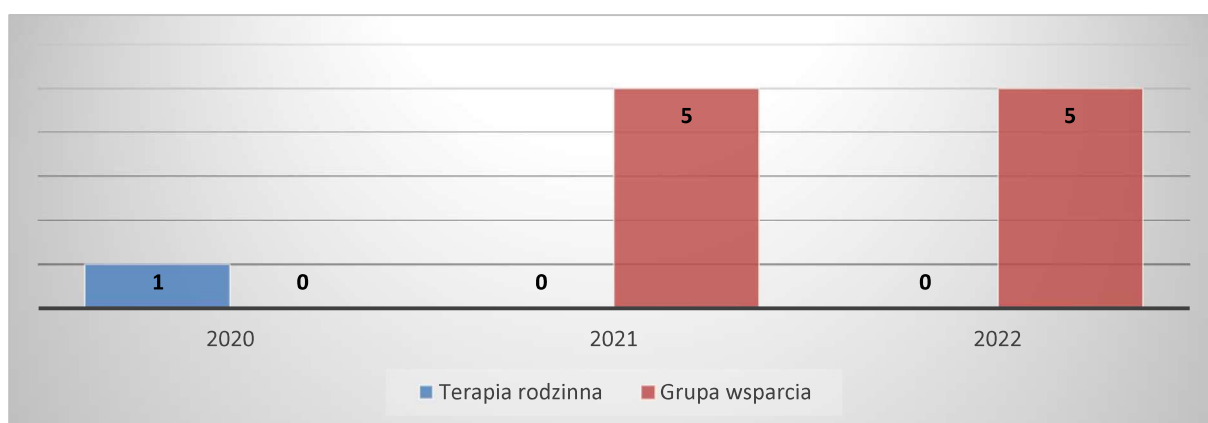
Źródło: badania własne w oparciu o ankiety OPS.

Wykres 7 Poradnictwo.

Źródło: badania własne w oparciu o ankiety OPS.

Wykres 8 Inne formy wsparcia (ODP).

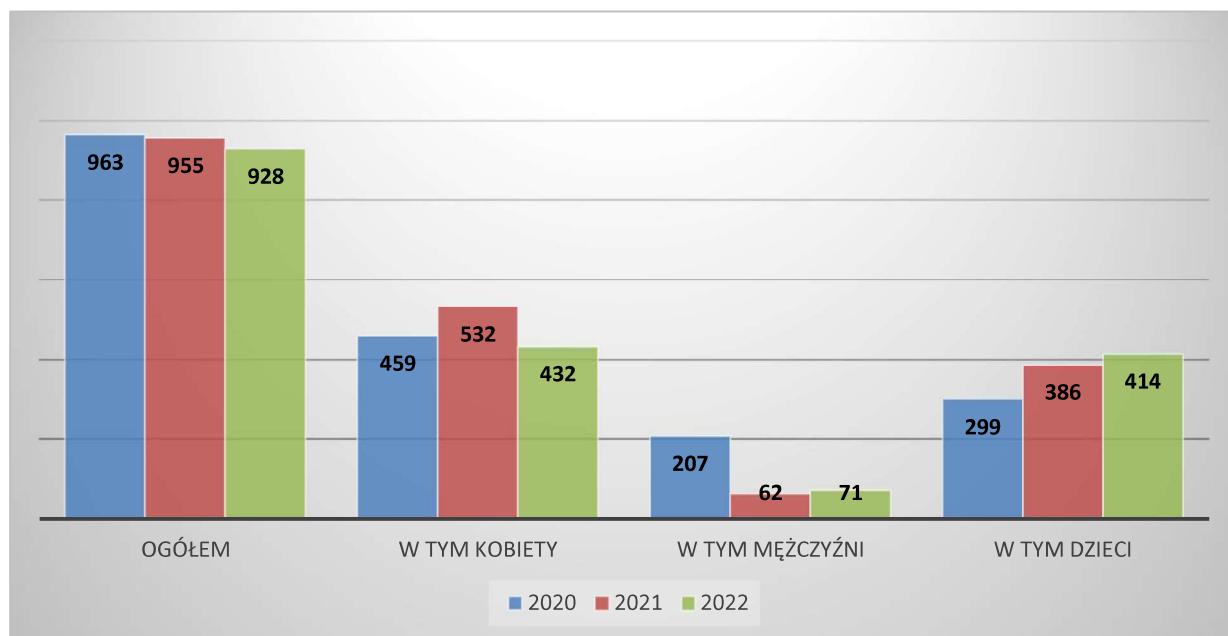

Źródło: badania własne w oparciu o ankiety OPS.

W dalszej kolejności warto się przyjrzeć strukturze rodzin doświadczających przemocy. Ogólna liczba osób w rodzinach jest corocznie na podobnych poziomach, a zauważone różnice nie wskazują na istotne tendencje, a są raczej przypadkowymi odchyleniami od normy. Inaczej się ma sytuacja dotycząca małoletnich dzieci wskazanych w procedurze NK jako osoby doświadczające przemocy. Tu rok do roku zwiększa się skala ujawnianych przypadków i wzrosty te są znaczące.

W rozmowach z pracownikami socjalnymi ujawnia się silna determinacja ukierunkowana na ochronę dzieci przed krzywdzeniem. Determinacja ta jest związana z zauważonym spadkiem kompetencji wychowawczych wśród rodziców, ale również oczekiwaniami społecznymi, przejawiającymi się w związku z nagłaśnianymi medialnie przypadkami przemocy wobec dzieci i olbrzymim zwiększeniem zgłoszeń i wniosków o interwencje.

Wykres 9 Liczba osób doświadczających przemocy objętych procedurą „NK”.

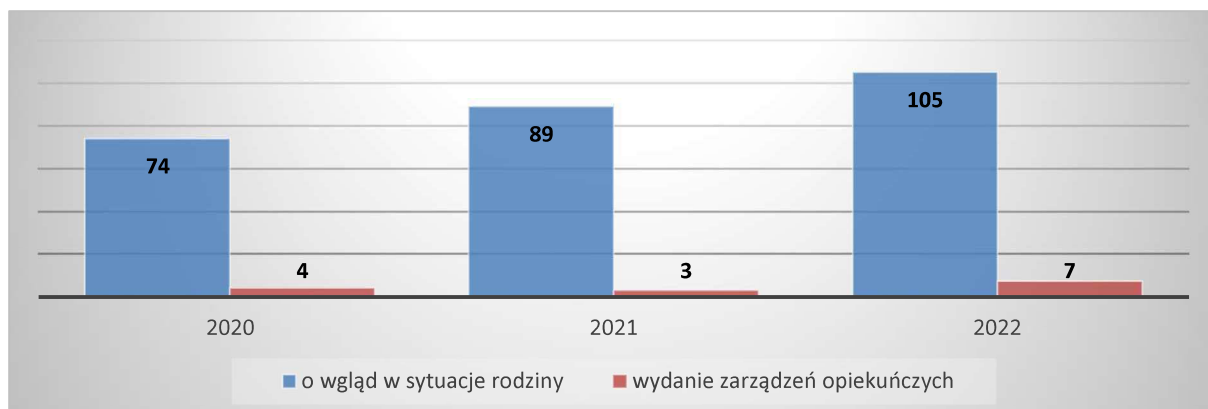

Źródło: badania własne w oparciu o ankiety OPS.

Niestety, coraz większy odsetek rodziców nie podejmuje współpracy z pracownikami OPS. W sytuacji, gdy niskie kompetencje opiekuńczo wychowawcze opiekunów narażają dziecko na funkcjonowanie w warunkach zagrażających jego zdrowiu i życiu, a rodzice nie podejmują współpracy z pracownikami OPS, to sporządzany jest wniosek do sądu rodzinnego. Jak widać to na poniższym zestawieniu, pomimo, że liczba takich zgłoszeń drastycznie wzrasta, to ze strony sądów rodzinnych są uwzględniane jedynie w niewielkim procencie.

Sytuacja staje się o tyle trudna, że współpraca z OPS, z zasady może odbywać się jedynie w oparciu o dobrowolną zgodę opiekunów dzieci, co zostało zapisane zarówno w ustawie o pomocy społecznej, jak i w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Próba zmiany tej praktyki i przekształcania pracowników OPS w kontrolerów prawidłowości sprawowanej opieki nad dziećmi, w rzeczywistości oddala nas od głównego celu jakim jest wspieranie osób i rodzin w wypełnianiu ich funkcji.

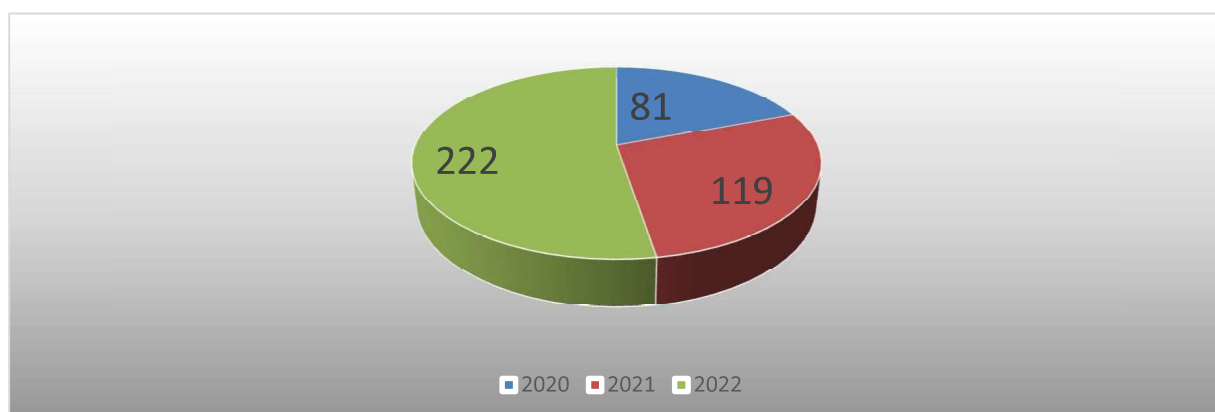
Wykres 10 Liczba wniosków do sądu w związku z przemocą domową.

Źródło: badania własne w oparciu o ankiety OPS.

W badanym okresie tj. w latach 2020-2022 Sąd wydał łącznie 422 zakazy kontaktu z osobami doznającymi przemocy i liczba ta w każdym roku wzrastała.

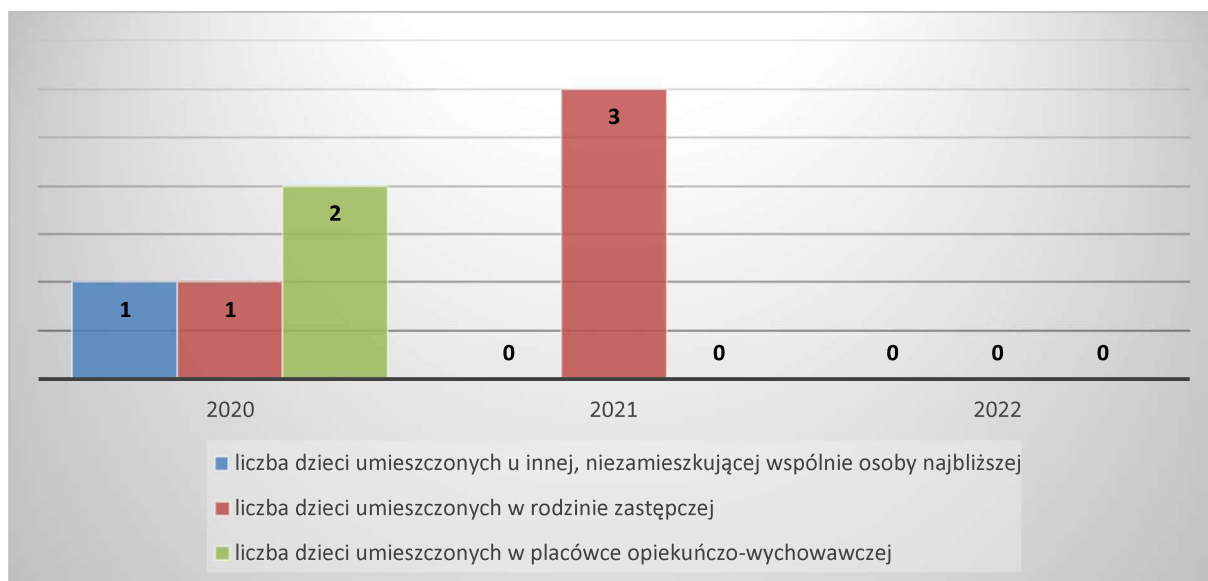
Wykres 11 Zakazy sądowe do kontaktu z osobami doznającymi przemocy.

Źródło: badania własne w oparciu o ankiety OPS.

Powyższe dane wskazują, że zapewnienie bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy (ODP) i zatrzymanie przemocy staje się priorytetem w działaniach interwencyjnych poszczególnych służb. Sytuacja taka dotyczy w szczególności osób dorosłych. Warto zweryfikować te dane z zakazami i nakazami zastosowanymi w trybie art. 15a i 15aa ustawy o policji, co jest postulatem do kolejnej diagnozy.

Wykres 12 Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy.

Źródło: badania własne w oparciu o ankiety OPS.

W powiecie wejherowskim zadania z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej z mocy prawa podejmują również placówki oświatowe, będące jednostkami organizacyjnymi Powiatu. Jednostki te podejmują działania prewencyjne oraz w znacznym stopniu profilaktyczne. Kadra szkół dostrzegając symptomy przemocy wobec dzieci podejmuje szereg działań w tym udziela adekwatnego do potrzeb wsparcia.

Tabela 5 Liczba dzieci objętych wsparciem psychologa i pedagoga w szkole w związku z przemocą domową w latach 2020 – 2022.

Liczba osób	Lata		
	2020r.	2021r	2022r
Liczba dzieci objętych wsparciem psychologa	27	42	36
Liczba dzieci objętych wsparciem pedagoga	12	14	21

Źródło: badania własne w oparciu o ankiety Oświata.

Podmioty edukacyjne w razie potrzeby zawiadamiają również sąd i organy ścigania w związku z przemocą wobec dzieci. Liczba kierowanych spraw jednak spada.

Tabela 6 Liczba spraw kierowanych do Policji, Sądu i Prokuratury.

Liczba spraw	Lata		
	2020r.	2021r	2022r
Liczba spraw skierowanych do organów ścigania	5	7	2
Liczba spraw skierowanych do sądu	1	1	2

Źródło: badania własne w oparciu o ankiety Oświata.

Szkoły podejmowały szeroko zakrojone działania profilaktyczne kierowane do uczniów, kadry, rodziców. W badanym okresie podjęto następujące inicjatywy:

Tabela 7 Liczba działań podejmowanych przez placówki oświatowe kierowanych do Policji, Sądu i Prokuratury.

Nazwa/ tytuł programu	Grupa docelowa	Liczba uczestników w trakcie programu
Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (PZS nr 3 w Wejherowie).	pedagodzy, psychologdy, uczniowie, rodzice, nauczyciele	500
Spotkanie z Pawłem Cwynarem w ramach programu „Wiem, bo czytam” (PZS nr 2 w Rumi)	uczniowie	600
Program profilaktyczno- wychowawczy szkoły (PZS w Redzie)	cała społeczność szkolna	900
Kampania stop przemocy (PZS w Redzie)	cała społeczność szkolna	900
Szkoła dla rodziców (PZPPP w Wejherowie)	rodzice	28
„Spójrz inaczej na agresję” – program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i szkole (PZKS w Wejherowie)	Uczniowie	170 rocznie
„Szkoła z prawami dziecka” program UNICEF (PZKS w Wejherowie)	Uczniowie, wychowankowie ORW Rumia	470 rocznie
„Kodeks bezpiecznego surfowania” –(przeciwdziałanie cyberprzemocy) (PZKS w Wejherowie)	Uczniowie klas IV-VIII SP	75 rocznie
Uczeń z klasą (PZKS w Wejherowie)	Uczniowie klas IV-VIII SP	75 rocznie
Saper – czyli jak rozminować agresję (PZKS w Wejherowie)	Uczniowie klas IV-VIII SP	75 rocznie
Szkolne Koło Mediatorów – szkolenia na mediatorów PZS nr 3 w Wejherowie	Uczniowie	30 rocznie
Dystrybucja informatora „Widzę, słyszę, pomagam. Jak reagować na przemoc domową?” (poradnik wydany przez Powiat Wejherowski i PCPR) - PZS nr 3 i PZS nr 4 w Wejherowie	cała społeczność szkolna	
Spotkania z przedstawicielami policji dotyczące przemocy - PZS Reda	Uczniowie	700
Szkolenia w ramach procedury Niebieska Karta PZS - Reda	pedagodzy, psychologdy, nauczyciele	
Poradnictwo indywidualne PZPPP w Wejherowie	Rodzice, uczniowie	75
Warsztaty edukacyjne PZPPP w Wejherowie	Rodzice nauczyciele	200
Poradnictwo psychologiczne/pedagogiczne PZPPP w Wejherowie	Rodzice, uczniowie	75
Programy terapeutyczne PZPPP w Wejherowie	Uczniowie	28

Źródło: badania własne w oparciu o ankiety Oświata.

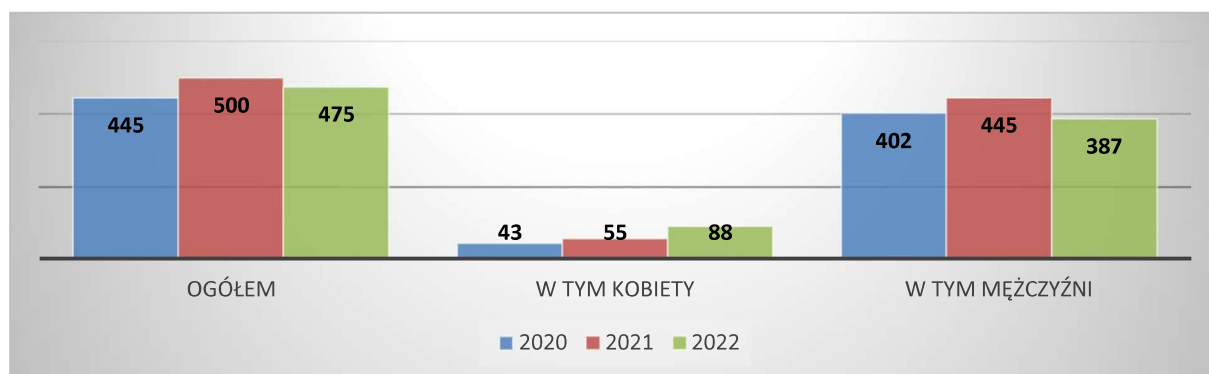
Działania profilaktyczne oferowane przez oświatę najczęściej prowadzone są w ramach realizacji Programów wychowawczo – profilaktycznych, których opracowanie i realizacja jest obowiązkiem szkół. Większość podejmowanych działań realizowano w formie: pogadanek, warsztatów, spotkań, dyskusji, rozmów indywidualnych, zajęć o charakterze socjoterapeutycznym, czy zajęć z pedagogiem. Wychowawcy klas rozmawiali na tematy przemocy w rodzinie z uczniami podczas godzin wychowawczych, uroczystości szkolnych i klasowych. Realizowano je również w trakcie spotkań z pedagogami i psychologami. Z uwagi na charakter zjawiska przemocy, profilaktycy są zdania, że wiele z wyżej wymienionych działań charakteryzuje się niską skutecznością. W związku z powyższym wskazane jest rozwijanie działalności z zakresu profilaktyki przemocy i włączanie w działalność szkół programów rekomendowanych przez Krajowe Centrum Uzależnień..

Na podstawie powyższych tabel można stwierdzić, że domeną szkół jest profilaktyka uniwersalna. Warto jednak zwiększać działania z zakresu profilaktyki selektywnej i wskazującej.

Najmniejszą liczbę realizowanych działań kieruje się do osób odpowiedzialnych za stosowanie przemocy. W dalszej części diagnozy dokonamy analizy danych właśnie ich dotyczących. Przyczyną tego stanu rzeczy jest niewielka ilość narzędzi jakie mogą być wykorzystywane w pracy z nimi oraz niechęci do współdziałania z ich strony.

Przyglądając się strukturze osób stosujących przemoc, na przestrzeni lat możemy zauważyć wzrost liczby kobiet w tej grupie. Nadal wiodącą płcią są mężczyźni, jednak przy spadku liczby wszczętych procedur liczba kobiet znacząco wzrasta.

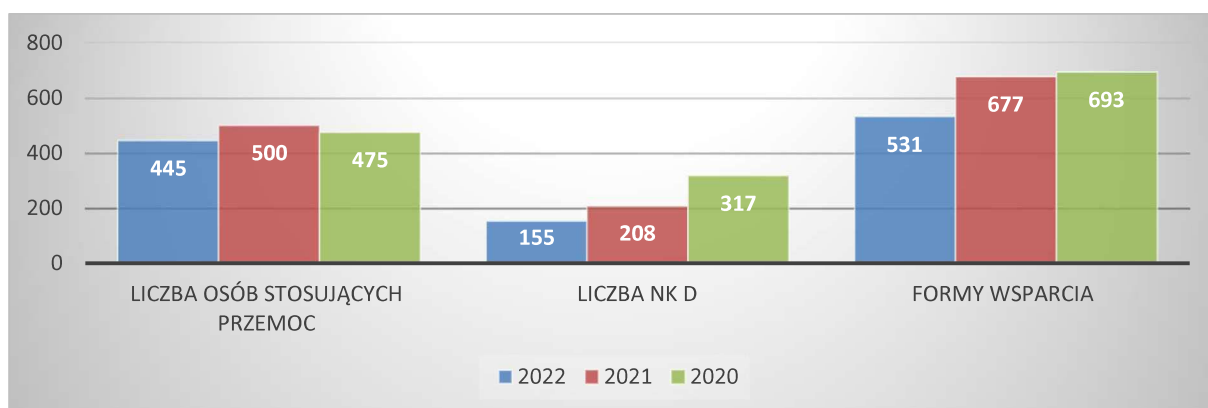
Wykres 13 Liczba osób stosujących przemoc objętych procedurą „NK”.

Źródło: badania własne w oparciu o ankiety OPS.

Dane liczbowe wykazują, że z coraz większą liczbą osób wskazanych jako stosujące przemoc udaje się nawiązać kontakt i przeprowadzić rozmowę, czy to w trakcie wypełniania Karty NK-D, czy też w trakcie udzielanego im wsparcia. Możliwość dotarcia do jak największej ilości osób stosujących przemoc (OSP) uprawdopodobnia skuteczność podejmowanych działań w zakresie zatrzymania skali zjawiska przemocy domowej. Zastanawia jednak niski odsetek osób biorących udział w specjalistycznych formach pracy ze stosującymi przemoc.

Wykres 14 Działania wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy.

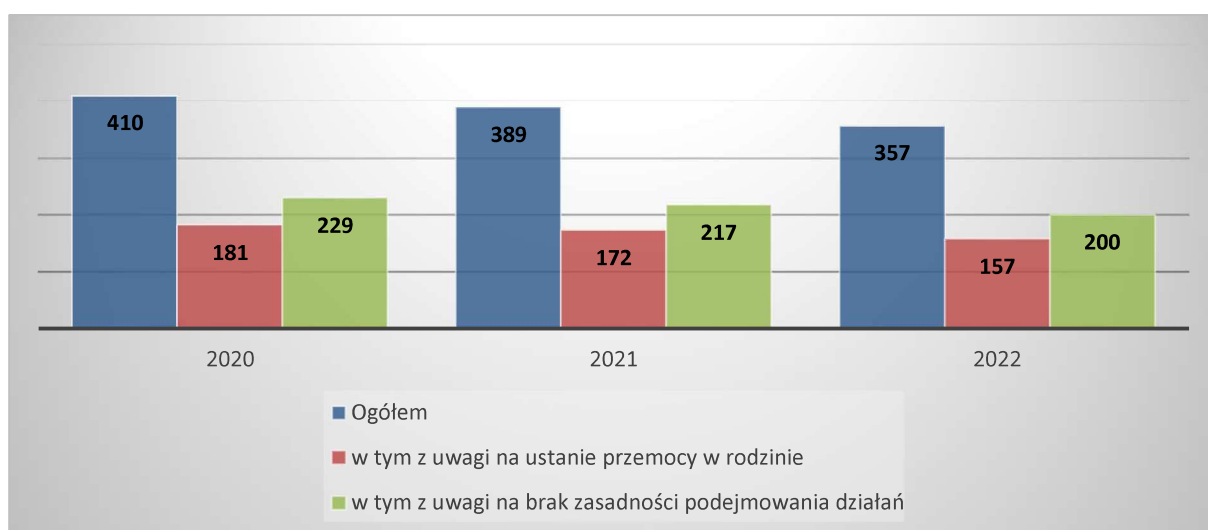

Źródło: badania własne w oparciu o ankiety OPS.

Obserwuje się od lat niski odsetek osób biorących udział w specjalistycznych formach pracy ze stosującymi przemoc. To te formy mają najwyższy wskaźnik udowodnionej skuteczności, wyznaczone standardy i podlegają ewaluacji. Należy nadal zwiększać skalę działań wobec osób wskazanych jako stosujące przemoc i analizować skuteczność form w jakich jest udzielana.

Przeprowadzenie procedury zawsze zmierza do jej zakończenia, czy to z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy domowej oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy, czy też po rozstrzygnięciu o braku zasadności podejmowania działań, których jest zawsze o około 1/3 więcej. W trakcie rozmów ze specjalistami zauważamy, że decyzja o zakończeniu procedury bardzo często podejmowana jest w związku z brakiem współpracy z osobami doświadczającymi przemocy. Pomimo ogromu form wsparcia jakie są do nich kierowane, nie udaje się specjalistom wypracować wspólnych celów pracy. Warto wskazać na potrzebę dogłębniejszego badania przyczyn takiego stanu rzeczy. Na ten moment nie wiemy czy przyczyny braku współpracy ze strony osób doświadczających przemocy leżą po stronie nieadekwatnych form wsparcia, kompetencji pracowników, czy też po stronie psychofizycznych uwarunkowań funkcjonowania osób doświadczających przemocy.

Wykres 15 Liczba zakończonych procedur „NK”.

Źródło: badania własne w oparciu o ankiety OPS.

Analiza przekazanych danych wskazuje, że spada liczba zakładanych procedur NK. Może to wskazywać na wydłużenie okresu pracy z poszczególnymi rodzinami. Z informacji przekazywanych przez specjalistów wynika, że w rodzinach w których przemoc może dotyczyć dzieci wydłużony jest monitoring tych środowisk. Działanie takie mają z jednej strony chronić małoletnich, a z drugiej strony dać rodzicom szanse na nabycie kompetencji opiekuńczo wychowawczych pozwalających na poprawę funkcjonowania. Kolejnym powodem wydłużenia czasu prowadzenia procedur NK jest wielowątkowość problemów warunkujących zachowania przemocowe.

3. Zasoby instytucjonalne w powiecie wejherowskim

Zgodnie z art. 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego w szczególności na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W powiecie wejherowskim zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej realizują:

1. Komenda Powiatowa Policji w Wejherowie,
2. Sąd Rejonowy w Wejherowie,
3. Prokuratura Rejonowa,
4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie,
5. miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej,
6. publiczne i niepubliczne placówki oświatowe,
7. publiczne i niepubliczne placówki ochrony zdrowia,
8. gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych.

Jednostki te podejmują działania samodzielnie w ramach ustawowych i statutowych uprawnień oraz we wzajemnej współpracy z organizacjami pożytku publicznego.

Zadaniem własnym samorządów gminnych jest m.in. tworzenie zespołów interdyscyplinarnych. Na terenie powiatu, w każdej z gmin funkcjonuje zespół interdyscyplinarny powołany przez wójta, burmistrza lub prezydenta. W skład każdego z zespołów wchodzi przedstawiciele jednostek pomocy społecznej, Policji, oświaty, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, ochrony zdrowia, czy organizacji pozarządowych. W skład zespołów mogą również wchodzić, przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, kuratorzy sądowi, czy prokuratorzy.

W związku z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w czerwcu 2023 roku, zmienił się sposób ukonstytuowania Zespołu Interdyscyplinarnego, doprecyzowano sposób jego funkcjonowania oraz zadania. Zmiany te były na tyle istotne, że wymusiły rozwiązanie dotychczasowych Zespołów i powołanie nowych. Znowelizowane przepisy doprecyzowują, że do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację

zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów wchodzących w jego skład. Takie strategiczne rozumienie działalności Zespołu może znacząco poprawić planowanie działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Indywidualna praca z osobami doświadczającymi i stosującymi przemoc, została w całości przekazana do nowo powoływanych przez Zespół grup diagnostyczno-pomocowych.

3.1. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Funkcjonowanie w każdej gminie ZI i GR oraz wysoka aktywność tych podmiotów w procedowaniu NK. 2. Wzrost liczby osób kierowanych do udziału w PKE. 3. Wysoki wskaźnik osób korzystających ze wsparcia psychologicznego w związku z przemocą na terenie gmin. 4. Współpraca gmin z NGO w zakresie realizacji projektów. 5. Wzrost świadomości społecznej w zakresie możliwości uzyskania pomocy w przypadku przemocy. 6. Działania profilaktyczne podejmowane przez jops oraz placówki oświatowe w zakresie przemocy. 7. Realizowanie przez szkoły programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w zakresie przemocy, warsztatów integracyjnych, zaangażowanie młodzieży w działania realizowane w szkołach na rzecz profilaktyki przemocy. 8. Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych. 9. Aplikowanie przez jps do programów resortowych. 10. Powiatowe procedury umieszczania dzieci w pieczy zastępczej w tym w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. 11. Funkcjonowanie telefonu interwencyjnego w powiecie w sprawach dotyczących umieszczeń dzieci w pieczy zastępczej w tym w trybie art. 12a ustawy. 12. Zawarcie porozumienia przez Powiat ze specjalistycznym ośrodkiem wsparcia dla ofiar przemocy. 13. Podnoszenie kwalifikacji przez służby. 14. Działania interdyscyplinarne na rzecz walki z przemocą. 15. Dostępność specjalistów w szkołach. 16. Znajomość środowisk rodzinnych dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych, podejmowanie interwencji przez specjalistów. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niewystarczająca aktywność ZI w tworzeniu lokalnych systemów wsparcia 2. Wysoki wskaźnik zakładanych niebieskich kart, przy równoczesnym wysokim wskaźniku zakańczanych procedur z powodu niepotwierdzenia przemocy domowej, powszechność przemocy w lokalnej społeczności. 3. Wzrost liczby osób stosujących przemoc zatrzymywanych przez Policję. 4. Niski wskaźnik osób podejmujących i skutecznie kończących PKE. 5. Niedostateczne monitorowanie rodzin po zakończeniu planu pomocy i zakończeniu procedury NK. 6. Brak monitoringu osób po zakończeniu udziału w PKE. 7. Brak na terenie powiatu SOW. 8. Znaczący wzrost nadzorów kuratorskich nad wykonywaniem zakazu przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowanie się z kreślonymi osobami, zbliżania się do nich lub opuszczania miejsca bez zgody sądu, jak również nakazu okresowego opuszczania lokalu zajmowanego wspólnie z osobą pokrzywdzoną przez osoby stosujące przemoc. 9. Niewystarczająca oferta programowa dla osób doświadczających przemocy, osób stosujących przemoc, rodziców. 10. Wysoki wskaźnik dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej w trybie interwencyjnym. 11. Brak lokalnych uregulowań prawnych umożliwiających pomoc osobom doznającym przemocy w uzyskaniu mieszkania. 12. Niewystarczająca wiedza organów zgłaszających zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa w związku z przemocą domową do organów ścigania (Policja, prokuratura) oraz Sądu o rozstrzygnięciach i niewystarczająca wymiana informacji pomiędzy podmiotami wszczynającymi procedury NK, a ZI i GR 13. Brak całodobowego telefonu zaufania dla osób doświadczających przemocy.

	<ul style="list-style-type: none"> 14. Niewystarczająca dostępność do specjalistów – psychologów, terapeutów, długi czas oczekiwania na pomoc specjalistów. 15. Niewielka oferta wsparcia dla młodzieży poza szkołą. 16. Przepętnienie klas, anonimowość 17. Niskie zaufanie do instytucji pomocowych i ich skuteczności. 18. Niewystarczająca świadomość społeczna na temat skutków przemocy, wysoka tolerancja na przemoc. 19. Niewielkie zainteresowanie rodziców współpracą ze szkołami, małe zainteresowanie rodziców swoimi dziećmi oraz podnoszeniem kompetencji rodzicielskich oferowanym przez szkoły.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> 1. Otwartość służb na wzajemną współpracę, wymianę informacji. 2. Wypracowywanie wspólnie interdyscyplinarnych procedur pracy z osobami stosującymi przemoc i wsparcia ofiar oraz monitorowania losów rodzin dotkniętych przemocą. 3. Edukowanie społeczeństwa na temat skutków przemocy. 4. Dalsze tworzenie programów osłonowych z wykorzystaniem środków budżetu państwa. 5. Ograniczenie skutków przemocy poprzez lokalne uregulowania prawne w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa ofiarom przemocy. 6. Usprawnienie procedur związanych z izolacją osób stosujących przemoc. 7. Kierowanie przez ZI, GR spraw do Sądu o skierowanie osób stosujących przemoc do odbycia programu korekcyjno – edukacyjnego. 8. Ciągłość oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych i terapeutycznych. 9. Rozpowszechnianie wiedzy na temat możliwych form wsparcia rodzin borykających się problemami wychowawczymi, uzależnieniami, opieką nad osobami niepełnosprawnymi i seniorami. 10. Promowanie wartości rodzinnych i wychowania bez przemocy. 11. Rozwój infrastruktury pomocowej. 12. Zmiana przepisów prawa umożliwiająca skuteczną, interdyscyplinarną pomoc rodzinom uwikłanym w przemoc. 13. Zmiana postaw społecznych, brak przyzwolenia społecznego na wszelkie przejawy przemocy (przemoc domową, rówieśniczą, cyberprzemoc, znęcanie się nad zwierzętami itp.). 14. Przeszkolenie specjalistów w celu uzyskania kwalifikacji do prowadzenia programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc zgodnie z wymaganiami ustawowymi. 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Społeczne przyzwolenie na przemoc. 2. Ukrywanie przez rodziny zachowań przemocowych, bierność w podejmowaniu działań na rzecz zmiany swojej sytuacji. 3. Bierność świadków przemocy. 4. Niewydolność wychowawcza rodzin i wzrost liczby tych rodzin. 5. Niewystarczające wsparcie przez rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. 6. Izolacja społeczna i zagrożenie bezpieczeństwa seniorów i osób niepełnosprawnych. 7. Instrumentalne i bezrefleksyjne wypełnianie obowiązków ustawowych przez służby bez podejmowania innowacyjnych i odpowiadających na potrzeby społeczne działań. 8. Zaniechanie rozwoju kompetencji służb zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy. 9. Długi czas postępowania karnych w stosunku do osób stosujących przemoc, orzekanie kar w zawieszeniu. 10. Wypalenie zawodowe przedstawicieli służb zajmujących się przemocą. 11. Utrzymywanie się wysokiego wskaźnika przemocy w powiecie. 12. Powielanie negatywnych wzorców zachowań przez młodzież w życiu dorosłym. 13. Zagrożenie alienacją i wykluczeniem społecznym rodzin z problemem przemocy. 14. Uzależnienia młodzieży jako ucieczka od problemów 15. Wzrost liczby dzieci z zaburzeniami zachowania i emocji, zaburzeniami na tle psychicznym. 16. Kolejna zmiana przepisów prawa w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. 17. Kryzys zdrowia psychicznego.

15. Powołanie powiatowego zespołu monitorującego realizację programu. 16. Wprowadzenie we wszystkich szkołach procedur antyprzemocowych. 17. Wypracowanie lokalnej sieci wsparcia rodzin i osób zagrożonych lub dotkniętych przemocą 18. Systematyczne szkolenie kadr. 19. Udział placówek oświatowych w projektowaniu działań profilaktycznych.	
--	--

4. Adresaci programu.

Adresatami programu są mieszkańcy Powiatu w tym w szczególności:

1. osoby doświadczające przemocy domowej, w tym dzieci, osoby z niepełnosprawnościami, seniorzy, współmałżonkowie i partnerzy w związkach nieformalnych,
2. osoby podejrzewane o stosowanie przemocy i ją stosujące,
3. świadkowie przemocy,
4. przedstawiciele instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy osobom uwikłanym w przemoc domową tj. pracownicy socjalni, asystenci rodzinni, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, Policjanci, przedstawiciele gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawiciele oświaty i ochrony zdrowia, członkowie organizacji pozarządowych.

5. Cele programu.

W oparciu o sporządzoną diagnozę przemocy w powiecie, a także w oparciu o zapisy Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030, przyjętego uchwałą Rady Ministrów na podstawie przepisu art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z późn. zm.), zespół ds. opracowania Powiatowego Programu wytyczył cele i zadania dla czterech priorytetów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej :

Priorytet 1: Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna.

Priorytet 2: Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą domową.

Priorytet 3: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową.

Priorytet 4: Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

W poniższej tabeli wskazano ustalone priorytety oraz określono odpowiadające im zadania do realizacji. Poprzez wdrożenie stanowiących ich uszczegółowienie działań zakłada się zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej na terenie powiatu wejherowskiego. Wskazane działania kierowane są do różnorodnych odbiorców oraz uwzględniają występujące zasoby. Realizatorzy działań są zobligowani do ich inicjowania zgodnie z ustalonym harmonogramem oraz do sprawozdawania się z podejmowanej aktywności w obszarze.

<i>Działania</i>	<i>Zadania</i>	<i>Realizatorzy / Partnerzy</i>	<i>Termin realizacji</i>	<i>Wskaźniki realizacji</i>	<i>Oczekiwane rezultaty w trakcie trwania programu</i>
PRIORYTET I WZMOCNIENIE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH PROFILAKTYKA, DIAGNOZA SPOŁECZNA I EDUKACJA SPOŁECZNA.					
1.1. Edukacja społeczności powiatu na temat przemocy i jej skutków.	Tworzenie i realizacja autorskich programów edukacyjnych w zakresie przemocy domowej, przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy.	JOPS, Oświata, GKRPA, NGO	2024-2028 Na bieżąco	Liczba programów edukacyjnych	Min. 1 program/2 lata
	Prowadzenie kampanii społecznych o zasięgu gminnym i powiatowym, happeningów, konkursów itp.	JOPS, Oświata, Policja, GKRPA	2024-2028 Na bieżąco	Liczba kampanii	Min. 1 kampania /rok
	Nawiązanie współpracy z kościołami i związkami wyznaniowymi, NGO w celu wprowadzenia edukacji nt. zjawiska przemocy domowej.	JOPS, NGO	2024-2028 Na bieżąco	Liczba spotkań	Min. 1 spotkania/2 lata
1.2. Edukacja rodzin w zakresie opieki nad osobami zależnymi.	Realizowanie programów podnoszących kompetencje opiekunów, w tym szkoły dla rodziców.	PCPR, JOPS, Oświata, NGO, Policja	2024-2028 Na bieżąco	Liczba realizowanych programów	Min. 1 program/rok
1.3. Opracowanie diagnoz i analiz zjawiska przemocy domowej na terenie powiatu wejherowskiego	Raportowanie zjawiska przemocy domowej we współpracy z Zespołami Interdyscyplinarnymi.	JOPS, Oświata, Policja, GKRPA, Opieka Zdrowotna, Sąd, Prokuratura, NGO	2028	Liczba raportów	1 raport
	Analiza jakościowa problemu przemocy domowej w środowisku lokalnym sporządzona na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych np.: postaw wychowawczych, stereotypów dotyczących przemocy.	JOPS, Oświata, Policja, GKRPA, Opieka	2027	Liczba badań	1 badanie ankietowe

		Zdrowotna, Sąd, Prokuratura, NGO			
PRIORYTET 2 OCHRONA I POMOC OSOBOM DOTKNIĘTYM PRZEMOCĄ DOMOWĄ.					
2.1. Upowszechnianie informacji w zakresie form wsparcia rodzinom zagrożonym lub dotkniętym przemocą.	Wykorzystywanie narzędzi teleinformatycznych do rozpowszechniania informacji o formach wsparcia w sytuacji przemocy.	PCPR, JOPS, Oświata, Policja, GKRPA, Opieka Zdrowotna, Sąd, Prokuratura, Media	2024-2028	Liczba publikacji elektronicznych	1 publikacja /rok
	Opracowywanie informatorów o instytucjach udzielających wsparcia osobom i rodzinom w sytuacji przemocy domowej, cyberprzemocy, przemocy rówieśniczej.	JOPS, Oświata, Policja Prokuratura, Sąd. GKRPA, Opieka Zdrowotna, NGO,	2024-2028	Liczba opracowanych informatorów	1 informator / 2 lata
2.2. Wzmocnienie ochrony osób doświadczających przemocy poprzez poszerzanie oferty pomocowej	Zapewnienie całodobowych miejsc w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej	PCPR, NGO	2024-2028 Na bieżąco	Liczba zapewnionych/ wykorzystanych miejsc	Minimum 5 miejsc/rok
	Tworzenie i utrzymywanie Ośrodka Interwencji Kryzysowej w powiecie wejherowskim.	PCPR, NGO	2026 i na bieżąco	Liczba funkcjonujących OIK i osób korzystających	Minimum 1 ośrodek
	Tworzenie i utrzymywanie Punktów konsultacyjnych.	JOPS, GKRPA, NGO	2025 i na bieżąco	Liczba funkcjonujących PK i osób korzystających	Min. 1 punkt

	Utworzenie i realizacja programów edukacyjnych i terapeutycznych dla osób doświadczających przemocy (grupy wsparcia, grupy socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży, prowadzenie i indywidualnych terapii).	PCPR, JOPS, PCPR, Oświata, GKRPA, NGO	2024-2028 Na bieżąco	Liczba zrealizowanych programów Liczba ODP korzystających	Min. 1 program/2 lata Min. 20/rok
	Organizowanie bezpłatnego poradnictwa, w tym w szczególności poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego.	JOPS, Oświata, Sąd. GKRPA, Opieka Zdrowotna, NGO	2024-2028 Na bieżąco	Liczba konsultacji Liczba korzystających ODP	Min. 100 Min. 50
2.3. Realizacja procedury Niebieskie Karty przez uprawnione podmioty	Monitorowanie działalności grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie działań na rzecz osób doświadczających przemocy.	PCPR, JOPS, Oświata, Policja Prokuratura, Sąd. GKRPA, Opieka Zdrowotna, NGO	2024-2028 Raz na rok	Raport z działalności ZI i grup diagnostyczno pomocowych.	1 raport/ rok
	Zapewnienie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.	JOPS, Sąd	2024-2028 Na bieżąco	Liczba interwencji w trybie art. 12a Liczba zażaleń i stwierdzonej bezzasadności działań	Mniej niż 2/rok Mniej niż 2
PRIORYTET 3 ODDZIAŁYWANIE NA OSOBY STOSUJĄCE PRZEMOC DOMOWĄ.					
3.1. Ograniczenie zachowań przemocowych w rodzinach.	Opracowanie i realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc.	PCPR	2024-2028 Na bieżąco	Liczba skierowań z GDP	Min. 1 program Minimum 6
				Liczba osób, które przystąpiły i ukończyły program	

3.2. Usprawnienie realizacji procedury Niebieskie Karty przez uprawnione podmioty	Opracowanie i realizacja programu psychologicznego – terapeutycznego dla osób stosujących przemoc.	PCPR	2024-2028 Na bieżąco	Liczba skierowań z GDP Liczba osób, które przystąpiły i ukończyły program	Min. 1 program Minimum 5	
	Kierowanie osób stosujących przemoc na indywidualne i grupowe terapie uzależnień.	GKRPA, JOPS, Prokuratura	2024-2028 Na bieżąco	Liczba osób uczestniczących w terapiach	Min. 10/rok	
	Opracowywanie informatorów w zakresie działań realizowanych na rzecz osób stosujących przemoc domową i ich obowiązków.	PCPR, JOPS	2025-2028 Na bieżąco	Liczba informatorów	Min 1/rok	
	Wykorzystywanie narzędzi teleinformatycznych do rozpowszechniania informacji w zakresie działań realizowanych na rzecz osób stosujących przemoc domową, w tym właściwym miejscowo prezesom sądów rejonowych, prokuratorom rejonowym, komendantom powiatowym policji oraz gminom.	PCPR, JOPS, Policja	2024-2028 Na bieżąco	Liczba rozpowszechnionych informacji.	Min 1/rok	
	Monitorowanie działalności grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie działań na rzecz osób stosujących przemoc.	PCPR, JOPS, Prokuratura Policja	2025-2028 Na bieżąco	Liczba NK – D, Liczba i rodzaje działań podejmowanych wobec osób stosujących przemoc	1 Raport na rok	
	Opracowanie i realizacja programów wspierających lub edukacyjnych dla osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno – terapeutyczny.	PCPR, JOPS, Policja	2025-2028 Na bieżąco	Liczba programów liczba uczestników	1 program na rok	
	Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w programach psychologiczno-terapeutycznych	PCPR, JOPS, Policja	2024-2028 Na bieżąco	Liczba edycji programów Liczba uczestników	Min.1 na 2 lata/ Min. 10 osób	

PRIORYTET 4 PODNOSZENIE KOMPETENCJI, ROZWIJANIE I DOSKONALENIE UMIEJĘTNOŚCI SŁUŻB I PRZEDSTAWICIELI PODMIOTÓW REALIZUJĄCYCH DZIAŁANIA Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ.					
5.1. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących w tematyce przemocy domowej.	Opracowanie diagnozy potrzeb szkoleniowych dla członków Zespołów Interdyscyplinarnych	PCPR, JOPS, Oświata, Policja, Prokuratura, Sąd. GKRPA, Opieka Zdrowotna, NGO	2024-2023 Na bieżąco		1 diagnoza na 2 lata
		PCPR, JOPS, Oświata, Policja, Prokuratura, Sąd. GKRPA, Opieka Zdrowotna, NGO	2024-2023 Na bieżąco		Min . 30 osób rocznie
		Organizowanie superwizji pracy, coachingu, czy grup wsparcia			
		Organizowanie doradztwa metodycznego dla służb pomocy społecznej w zakresie przemocy. Wymiana dobrych praktyk pomiędzy służbami.			
5.2. Wzmocnienie kompetencji zawodowych pracowników.	Szkolenie specjalistów z terenu powiatu wejherowskiego w zakresie prowadzenia programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc.	PCPR	2024-2023 Na bieżąco	Liczba przeszkolonych osób	Min. 5 osób na 2 lata
5.3. Usprawnienie współpracy interdyscyplinarnej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej	Powołanie Powiatowego Zespołu Monitorującego realizację PPPPwRiOOPwR	PCPR	2024	Powołanie Zespołu	Jednorazowo

6. Realizatorzy.

Program realizowany będzie przez podmioty określone w kierunkach działań niniejszego Programu, a w szczególności:

1. Starostwo Powiatowe w Wejherowie,
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie,
3. Sąd Rejonowy w Wejherowie,
4. Prokuratura Rejonowa w Wejherowie,
5. miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu wejherowskiego,
6. zespoły interdyscyplinarne z terenu powiatu wejherowskiego,
7. Komenda Powiatowa Policji w Wejherowie oraz jej jednostki terenowe,
8. publiczne i niepubliczne instytucje służby zdrowia,
9. publiczne i niepubliczne placówki oświatowe,
10. gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych,
11. organizacje pozarządowe i kościelne z terenu powiatu,
12. inne podmioty działające na rzecz osób dotkniętych przemocą lub osób stosujących przemoc.

Zadania określone w programie będą realizowane przez w/w podmioty samodzielnie lub we współpracy. Koordynatorem Programu będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie.

Na podstawie ankiet rozesłanych do jednostek organizacyjnych ustalono, że miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej realizujące w imieniu Gmin zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej na swoim terenie deklarowały współpracę na rzecz przeciwdziałania przemocy z powiatem w zakresie m.in.:

1. podnoszenia kompetencji i doskonalenia zawodowego pracowników instytucji i placówek zajmujących się przemocą,
2. opracowywania materiałów dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej,
3. wymiany informacji pomiędzy służbami w zakresie monitoringu zachowań osób skazanych za stosowanie przemocy domowej,
4. realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych oraz opracowania informatora dotyczącego działania takiego programu,
5. zwiększania wiedzy z zakresu przemocy oraz podnoszenia świadomości i wrażliwości społecznej dotyczącej problemu przemocy domowej poprzez upowszechnianie materiałów informacyjnych (ulotek, broszur, informatorów),
6. organizowanie grup wsparcia dla ofiar przemocy lub innych osób pokrzywdzonych,
7. realizacji lokalnych kampanii społecznych,

8. edukacji na temat zjawiska przemocy domowej /kampanie, warsztaty, programy/,
9. realizacji programów psychologiczno - terapeutycznych zarówno dla osób doświadczających przemocy domowej, jak i osób stosujących przemoc domową oraz programów profilaktycznych mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy.
10. utworzenia ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy.

Placówki edukacyjne z terenu powiatu deklarują natomiast współpracę na rzecz dzieci, młodzieży i rodziców oraz kadry w zakresie m.in.:

1. organizacji konferencji i szkoleń dotyczących problematyki przemocy domowej dla uczniów, nauczycieli i rodziców w celu poszerzania świadomości społecznej,
2. udziału w inicjatywach i szkoleniach organizowanych przez Powiat w celu nabywania wiedzy i umiejętności rozpoznawania i pracy z ofiarą, i sprawcą przemocy,
3. udziału w kampaniach informacyjnych dotyczących przemocy domowej,
4. współorganizacji happeningów w związku z Międzynarodowym Dniem bez Przemocy, akcji profilaktycznych pod postacią Gry Miejskiej (podchodów) dotyczące przemocy domowej, konkursów dotyczących przemocy.
5. stworzenia grupy terapeutycznej dla uczniów, którzy wykazują zachowania agresywne,
6. współorganizacji świetlicy środowiskowej/socjoterapeutycznej o charakterze edukacyjnym, profilaktycznym i wychowawczym dla młodzieży, która doświadczyła przemocy i/lub jest ofiarą przemocy domowej,
7. tworzenia funduszy wsparcia ucznia w kryzysie,
8. finansowanie projektu mediacji szkolnej jako formy nabywania umiejętności wychodzenia z konfliktu,
9. zwiększenia dostępności uzyskania fachowej pomocy i wsparcia psychologicznego poza szkołą (z informacji naszych uczniów i ich rodziców wynika, że nie zawsze chcą oni korzystać z pomocy psychologa-terapeuty na terenie szkoły),
10. opracowania kwestionariusza oceny ryzyka stosowania przemocy w rodzinach uczniów,
11. opracowania książeczek profilaktycznych, w której zawarte by były wszystkie akty prawne dotyczące młodego człowieka wraz z przykładami i komentarzem prawnika.

7. Monitoring, sprawozdawczość i ewaluacja.

W okresie obowiązywania, program będzie podlegał monitoringowi w oparciu o:

1. sprawozdawczość i ocenę zgodności faktycznego postępu z założeniami i celami programu,
2. ocenę nowych wyzwań i zagrożeń,

3. analizę zmian legislacyjnych.

Ewaluacji i monitoringowi podlegają standard i dostępność usług oraz stopień i realizacja celów.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie będące koordynatorem programu w imieniu powiatu wejherowskiego, będzie raportowało rokrocznie działania realizowane w ramach programu i przedstawiało rezultaty podejmowanych zadań i potrzeby przy okazji przedstawiania Radzie Powiatu Wejherowskiego rocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie. Ponadto każdy z realizatorów będzie składał sprawozdania resortowe.

Za analizę opracowanych danych odpowiadać będzie nowo powołany Powiatowy Zespół Monitorujący.

8. Zasady finansowania.

Z uwagi na czteroletni okres obowiązywania programu oraz różnorodność podmiotów zaangażowanych w realizację zadań, środki finansowe na realizację zadań będą uwzględniane w rocznych planach finansowych poszczególnych jednostek.

Jednostki i organizacje uczestniczące w realizacji programu będą aplikować o środki zewnętrzne na realizację właściwych sobie zadań określonych w programie.

Środki Finansowe na realizację programu będą pochodzić z:

1. Budżetu Powiatu Wejherowskiego, w tym planów finansowych jednostek organizacyjnych Powiatu,
2. dotacji budżetu państwa na realizację zadań zleconych,
3. funduszy europejskich,
4. środków pozyskiwanych w ramach programów resortowych oraz grantów,

9. Spis Tabel

Tabela 1 Liczba zarejestrowanych procedur „NK”	5
Tabela 2 Interwencje domowe Policji w związku z przemocą w latach 2020-2022	7
Tabela 3 Działania wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury "Niebieskie Karty"	7
Tabela 4 Formy wsparcia	9
Tabela 5 Liczba dzieci objętych wsparciem psychologa i pedagoga w szkole w związku z przemocą domową w latach 2020 – 2022	14
Tabela 6 Liczba spraw kierowanych do Policji, Sądu i Prokuratury	14
Tabela 7 Liczba działań podejmowanych przez placówki oświatowe kierowanych do Policji, Sądu i Prokuratury	15

10. Spis Wykresów

Wykres 1 Liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty”.....	6
Wykres 2 Liczba wszczętych Procedur „Niebieskie Karty” z podziałem na podmioty.....	6
Wykres 3 Działalność Zespołów Interdyscyplinarnych.....	8
Wykres 4 Liczba wypełnionych formularzy z osobami doznającymi i stosującymi przemoc.	9
Wykres 5 Ilość świadczeń.....	10
Wykres 6 Świadczenia niepieniężne.....	11
Wykres 7 Poradnictwo.....	11
Wykres 8 Inne formy wsparcia (ODP).....	11
Wykres 9 Liczba osób doświadczających przemocy objętych procedurą „NK”.....	12
Wykres 10 Liczba wniosków do sądu w związku z przemocą domową.....	13
Wykres 11 Zakazy sądowe do kontaktu z osobami doznającymi przemocy.....	13
Wykres 12 Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy.	14
Wykres 13 Liczba osób stosujących przemoc objętych procedurą „NK”.....	16
Wykres 14 Działania wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy.....	17
Wykres 15 Liczba zakończonych procedur „NK”.....	17

Załącznik nr 1
do Powiatowego programu
przeciwdziałania przemocy
domowej i ochrony osób
doznających przemocy domowej
na lata 2024-2028

PROGRAMY
KOREKCYJNO –EDUKACYJNY ORAZ
PSYCHOLOGICZNO – TERAPEUTYCZNY
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ NA
LATA 2024 – 2028

Spis treści

1. Wprowadzenie.	3
2. Cele programu.	4
3. Adresaci i kwalifikacja do programu.	5
4. Warunki uczestnictwa w programie.	7
5. Sposób realizacji programów.	7
6. Realizatorzy programu.	10
7. Partnerzy programu.	11
8. Źródła finansowania i koszty programu.	11
9. Monitoring i ewaluacja.	12

1. Wprowadzenie.

Uregulowania ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j.Dz.U. 2021 r. poz. 1249) nakłada na powiat zadania z zakresu administracji rządowej w postaci m.in. opracowywania i realizacji programów oddziaływań

- 1) korekcyjno-edukacyjnych,
 - 2) psychologiczno-terapeutycznych,
- dla osób stosujących przemoc domową.

Oddziaływania te mają być prowadzone w oparciu o Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej:

- 1) z dnia 21 czerwca 2023 roku (Dz.U.2023.1163) w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,
- 2) z dnia 22 czerwca 2023 roku (Dz.U.2023.1166) w sprawie programów psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy.

Powiat Wejherowski od 2013 roku prowadzi i finansuje program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc, zlecając to zadanie podmiotom zewnętrznym spełniającym wymogi ustawowe w zakresie programowym i kwalifikacji prowadzących.

W kolejnych latach udało się również organizować zajęcia w ramach ww. programów.

Do Programu Korekcyjno-Edukacyjnego w 2019 r. zrekrutowano uczestników we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej z terenu powiatu wejherowskiego. PKE rozpoczęło 12 osób, z czego 3 osoby ukończyły go, w związku z wymaganą frekwencją 80% i więcej. W ramach Programu zrealizowano 23 godziny spotkań indywidualnych oraz 63 godziny zajęć grupowych, po 3 godziny jeden raz w tygodniu. Adresatami programu byli sprawcy przemocy z powiatu wejherowskiego w tym rodzice, którzy mają ograniczoną władzę rodzicielską w wyniku zaniedbań opiekuńczo – wychowawczych i niewypełniania funkcji rodzicielskich i stosowania przemocy wobec dzieci, które w konsekwencji zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

Zadanie zrealizowano w ramach środków finansowych pochodzących z otrzymanej dotacji z budżetu państwa w kwocie 14000 zł oraz środków finansowych z powiatu wejherowskiego w kwocie 3100 zł.

Program Korekcyjno-Edukacyjnego w 2021 r. przeprowadzono po przerwie w 2020 r. wynikającej z pandemii covid-19. Do Programu zadeklarowało chęć uczestnictwa 14 osób, natomiast zakwalifikowano do jego udziału 10 osób, z których 5 ukończyło PKE. Uczestnicy zrealizowali 60 godzin zajęć grupowych oraz 15 godzin indywidualnych spotkań. Zajęcia odbywały się stacjonarnie z miesięczną przerwą w spotkaniach wynikającą z covid-19.

Zadanie zrealizowano w ramach środków finansowych pochodzących z otrzymanej dotacji z budżetu państwa w kwocie 4000 zł oraz środków finansowych z powiatu wejherowskiego w kwocie 16500 zł.

Program Korekcyjno-Edukacyjnego w 2022 r. rozpoczęło 9 osób, z czego 6 osób ukończyło go, w związku z wymaganą frekwencją 80% i więcej. W ramach Programu zrealizowano 15

godzin spotkań indywidualnych oraz 60 godzin zajęć grupowych. Adresatami Programu są osoby z terenu powiatu wejherowskiego przejawiające zachowania przemocowe w rodzinie. Zadanie zrealizowano w ramach środków własnych powiatu wejherowskiego w kwocie 15845 zł, a także ze środków z dotacji budżetu państwa w kwocie 4000 zł.

Program terapeutyczno-psychologiczne były realizowane w mniejszym wymiarze, z założenia, dla osób które wcześniej ukończyły programy korekcyjno-edukacyjne. Do Programu w 2021 r. zgłosiły się trzy osoby, ostatecznie jedna osoba zrezygnowała z udziału w PPT. Uczestnicy PTT poddani byli wstępnej i pogłębionej diagnozie, podpisali kontrakty oraz uczestniczyli w indywidualnych spotkaniach terapeutycznych. Program był realizowany w oparciu o autorskie założenia terapeutyczne dla poszczególnych uczestników.

W roku 2022 nie było zgłoszeń od osób prywatnych czy instytucji i program nie został uruchomiony.

Diagnoza problemu przemocy domowej przedstawiona w Powiatowym programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2024-2028, którego częścią integralną jest niniejszy dokument, wskazuje na konieczność podejmowania skutecznych oddziaływań psychologicznych, terapeutycznych, socjalizacyjnych i korekcyjno – edukacyjnych wobec osób dopuszczających się przemocy wobec bliskich. Specyfika Powiatu Wejherowskiego wynikająca z podziału administracyjnego Państwa (powiat ziemski) wymaga od wszystkich służb gmin i powiatu, na które ustawodawca nałożył obowiązek wspierania rodzin doświadczających przemocy, zintegrowanych i celowych oddziaływań w szczególności prewencyjnych, informacyjnych, motywacyjnych do powstrzymywania zjawiska przemocy oraz skutecznego jej wykluczenia. Powiatowy Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową jest jednym z elementów wpływu na korygowanie i powstrzymanie zachowań przemocowych. Jego skuteczność natomiast zależy nie tylko od woli, zaangażowania uczestników, ale również od trafnej oceny problemów rodziny i form udzielonego wsparcia rodzinie w przezwyciężeniu przemocy, która często jest wynikiem wielu składowych jak bezrobocie, uzależnienie, choroba, niskie kompetencje społeczne. Program będzie stanowić część całego systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz uzupełniać różne formy interwencji prawnych i administracyjnych podejmowanych wobec sprawców.

2. Cele programu.

Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne w ramach programu prowadzone są w celu:

1. zmiany przekonań odbiorców programów korekcyjno-edukacyjnych dotyczących stosowania przemocy domowej;
2. powstrzymania osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy;
3. rozwijania umiejętności samokontroli i współzycia, w tym bardziej efektywne radzenie sobie z emocjami, w tym złością lub poczuciem krzywdy w sytuacjach trudnych;
4. zmniejszenia przez uczestników programu skali zachowań opartych na sile i przemocy;
5. wzrostu świadomości na temat zjawiska przemocy domowej i konsekwencji jej stosowania;

6. poszerzenia katalogu zachowań osób stosujących przemoc domową o zachowania alternatywne do krzywdzących w celu budowania relacji interpersonalnych opartych na poszanowaniu domowników i postawie partnerskiej;
7. kształtowania umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez użycia przemocy domowej;
8. uznania przez osobę stosującą przemoc domową swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy;
9. uzyskania informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

Oddziaływania psychologiczno-terapeutyczne w ramach programu prowadzone są w celu:

1. wzbudzania motywacji wewnętrznej do zmiany zachowania przez analizę przyczyn postępowania i wgląd w mechanizmy własnych zachowań;
2. zdobycia lub poszerzenia wiedzy i umiejętności powstrzymywania się od zachowań przemocowych;
3. nabycia umiejętności służących rozwiązywaniu problemów i konfliktów bez użycia przemocy;
4. nabycia i kształtowania umiejętności prospołecznych, w tym: asertywności, empatii, rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych, w tym radzenia sobie ze stresem, lękiem i złością;
5. poszerzania samoświadomości, zwłaszcza w kontekście własnych zasobów oraz ograniczeń i negatywnych stereotypów funkcjonowania w relacjach rodzinnych;
6. nabycia i doskonalenia umiejętności wychowawczych i rodzinnych opartych na wychowaniu bez przemocy;
7. rozwoju umiejętności związanych z budowaniem relacji rodzinnych i partnerskich;
8. pogłębiania wiedzy na temat wpływu przemocy na relacje społeczne i sposobów jej przeciwdziałania;
9. diagnozowania potrzeb i nabywania umiejętności dobierania prawidłowych strategii w ich zaspokajaniu;
10. wzmacnianiu postawy odpowiedzialności wobec siebie i innych.

3. Adresaci i kwalifikacja do programu.

1. W programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową mogą uczestniczyć osoby uzależnione od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych po zakończonym programie psychoterapii uzależnień.
2. W programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową mogą uczestniczyć osoby uzależnione od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych po zakończonym programie psychoterapii uzależnień.
3. Oddziaływania wobec osób stosujących przemoc domową są kierowane w szczególności do:

- a) osób skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy domowej,
 - b) odbywających karę pozbawienia wolności w zakładach karnych albo wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno – terapeutycznych,
 - c) osób, które w wyniku innych okoliczności zgłoszą się do uczestnictwa w programie, w tym m.in.: objętych procedurą „Niebieska Karta”, pozbawionych lub o ograniczonych prawach rodzicielskich w wyniku zaniedbań lub niewypełniania funkcji rodzicielskich, samodzielnie zgłaszających się do udziału w programie lub zmotywowanych przez służby (sąd, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, zespoły interdyscyplinarne, grupy robocze, Policję, GKRPA, placówki oświatowe),
4. Odmawia się udziału w programie osobom chorym psychicznie i z zaburzeniami osobowości.
 5. W programie korekcyjno – edukacyjnym mogą brać udział mieszkańcy innych powiatów w przypadku, gdy program finansowany jest ze środków budżetu Państwa, a liczba osób z powiatu wejherowskiego jest niewystarczająca, aby uruchomić program. Udział tych osób w programie poprzedzony będzie podpisaniem porozumienia pomiędzy powiatem wejherowskim, a tym powiatem.
 6. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie, realizujące lub koordynujące program w imieniu Powiatu, ogłasza corocznie nabór uczestników do programu poprzez pisemne poinformowanie jednostek organizacyjnych pomocy społecznej zespołów interdyscyplinarnych, Policji, Sądu, Ośrodka Terapii Uzależnień, Żandarmerii Wojskowej o przewidywanym terminie uruchomienia programu. Zamieszcza informację o naborze uczestników na stronie internetowej Centrum i Starostwa Powiatowego na facebooku Centrum oraz w lokalnej prasie.
 7. Warunkiem przystąpienia do programu jest złożenie deklaracji uczestnictwa, w terminie określonym w ogłoszeniu o naborze uczestników.
 8. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie organizuje wstępne spotkanie informacyjne dla służb, które skierowały lub zmotywowały uczestnika do udziału w programie.
 9. Z kandydatami do programu, prowadzący program przeprowadzają diagnozę wstępną i kwalifikują kandydatów do udziału w programie.
 10. Rozpoznanie indywidualnej sytuacji będzie obejmować m.in. takie zagadnienia jak:
 - 1) rzeczywiste okoliczności skierowania do programu,
 - 2) najgroźniejsze i typowe formy i okoliczności przemocowych zachowań,
 - 3) aktualną sytuacją rodzinną i zawodową,
 - 4) cechy osobiste istotne dla pracy korekcyjnej,
 - 5) występujące bariery uczestnictwa w programie.

11. W przypadku zarówno negatywnej jak i pozytywnej kwalifikacji, uczestnik otrzymuje pisemną informację o zakwalifikowaniu lub odmowie udziału w programie.
12. W przypadku osób skierowanych przez służby do udziału w programie, informacje o kwalifikacji przesyła się również do tych służb.

4. Warunki uczestnictwa w programie.

Warunkiem uczestnictwa w programie jest:

1. Podpisanie kontraktu udziału w programie, w którym uczestnik zobowiąże się do:
 - 1) uznania osobistej odpowiedzialności za fakt stosowania przemocy domowej,
 - 2) systematycznej obecności na zajęciach i aktywnego w nich uczestnictwa,
 - 3) udziału w zajęciach grupowych i konsultacjach indywidualnych zgodnie z przewidzianym harmonogramem zajęć,
 - 4) powstrzymywania się od przemocowych zachowań w kontaktach z członkami rodziny i innymi ludźmi,
 - 5) powstrzymywania się od spożywania alkoholu i zażywania substancji psychoaktywnych,
 - 6) bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego i zachowania w trakcie uczestnictwa na zajęciach,
 - 7) informowania Realizatora o każdym zdarzeniu mającym wpływ na kontynuowanie udziału w Programie,
 - 8) utrzymywania kontaktu z podmiotem realizującym program,
 - 9) podpisania zgody na przetwarzanie danych osobowych w zakresie przewidzianym programem.

5. Sposób realizacji programów.

1. Program korekcyjno – edukacyjny oraz psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową realizowany będzie w okresie obowiązywania Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2024-2028, z częstotliwością uzależnioną od ilości osób zakwalifikowanych do udziału w zajęciach oraz posiadanych środków.
2. Program korekcyjno - edukacyjny będzie obejmował spotkania indywidualne z każdym uczestnikiem programu, których celem jest rozpoznanie diagnostyczne, oraz spotkania grupowe, w celu edukacji uczestników w zakresie realizacji celów konkretnego programu, do którego został zakwalifikowany. Program psychologiczno -terapeutyczny może być prowadzony wyłącznie w formie indywidualnej.
4. W szczególnych przypadkach wymagających dalszej pracy terapeutycznej nad zgłaszanymi problemami istnieje możliwość wydłużenia czasu spotkań, aż do zakończenia procesu

terapeutycznego. Osobom kończącym program korekcyjno – edukacyjny dla wzmocnienia oddziaływań terapeutycznych proponuje się udział w programie psychologiczno – terapeutycznym.

5. W ramach oddziaływań programów, w przypadku sesji indywidualnych dodatkowo osoba prowadząca zajęcia opracowuje indywidualną ścieżkę wsparcia.
6. Jeden cykl programu korekcyjno – edukacyjnego obejmować będzie pracę z grupą liczącą nie więcej niż 15 osób i nie mniej niż 8 osób.
7. Zajęcia odbywać się będą raz w tygodniu metodą wykładową i warsztatową oraz indywidualnych konsultacji.
8. Zakres tematyczny spotkań dotyczyć będzie w szczególności: definicji, rodzajów i objawów przemocy, teorii zachowań przemocowych, postaw wobec przemocy, czynników wyzwalających zachowania przemocowe, mitów i stereotypów dotyczących przemocy i jej ofiar, przemocy partnerskiej, przemocy wobec osób starszych, używania substancji psychoaktywnych i ich związku z przemocą, budowania dobrych relacji interpersonalnych, szacunku wobec siebie i innych, procedury „Niebieska Karta”, prawnych konsekwencji stosowania przemocy, osobistych konsekwencji stosowania przemocy (ofiara, sprawca), rozpoznawania i funkcji emocji, kontroli i ekspresji emocji, inteligencji emocjonalnej, rodzaju zachowań i technik asertywnych, konstruktywnych sposobów rozwiązywania konfliktów, trudności wychowawczych i rodzicielstwa wolnego od przemocy, kar i nagród jako metod wychowawczych, odbudowywania więzi rodzinnych i relacji społecznych.
9. W trakcie trwania programu korekcyjno – edukacyjnego z każdym uczestnikiem programu zostanie przeprowadzona diagnoza pogłębiona, która zawierać będzie w szczególności:
 - 1) historię relacji, w których występuje przemoc oraz poprzednich związków,
 - 2) historię interwencji związanych przemocą,
 - 3) historię pomocy medycznej i psychoterapeutycznej w zakresie zaburzeń psychicznych,
 - 4) doświadczenia związane z nadużywaniem alkoholu i narkotyków,
 - 5) historię agresywnych i przemocowych zachowań w innych sytuacjach życiowych,
 - 6) kontakty z wymiarem sprawiedliwości,
 - 7) historię edukacyjno-zawodową,
 - 8) charakterystykę zachowań i postaw przemocowych.
10. Udział uczestników w programie jest bezpłatny.
11. Uczestnik w trakcie trwania programów będzie mógł otrzymać potwierdzenie udziału w programie ze wskazaniem frekwencji, zaś po jego ukończeniu zaświadczenia o ukończeniu lub udziale w programie, jeśli jego frekwencja nie pozwoli na skuteczne jego zakończenie. Program uznaje się za ukończony przez uczestnika, jeśli osiągnie min. 80% frekwencji na zajęciach indywidualnych i grupowych.

12. Programy nie będą realizowane w miejscu i czasie zajęć przeznaczonych dla ofiar przemocy.
13. W trakcie programu korekcyjno – edukacyjnego dokonana zostanie przynajmniej raz ewaluacja w oparciu o ankietę ewaluacyjną.
14. Prowadzący programy będą uczestniczyć w superwizji w celu osiągnięcia jak najlepszych efektów. Superwizja jest finansowana przez Realizatora programu.
15. Po zakończeniu programu korekcyjno - edukacyjnego Realizator przeprowadzi spotkanie podsumowujące dla przedstawicieli służb kierujących lub motywujących uczestników do udziału w programie.
16. Realizator programu współpracuje z rodziną uczestników programu w szczególności w zakresie:
 - 1) procedury „Niebieska Karta”,
 - 2) poradnictwa psychologicznego, prawnego,
 - 3) udziału w grupach wsparcia dla osób doświadczających przemocy,
 - 4) udziału w programach skierowanych do dzieci i/lub dorosłych ofiar przemocy,
 - 5) osobistego, telefonicznego kontaktu z rodziną, instytucjami wspierającymi w tym szkołą, ops, Policją, GKRPA,
 - 6) udzielania informacji o prawach i uprawnieniach wynikających z sytuacji rodzinnej.
17. Rodzina uczestnika ma prawo odmówić współpracy.
18. Realizator programu prowadzi następującą dokumentację:
 - 1) dokumenty potwierdzające zlecenie prowadzenia programu podmiotowi zewnętrznemu w przypadku zlecenia prowadzenia programu,
 - 2) dokumenty potwierdzające kwalifikacje prowadzących,
 - 3) plan zajęć wraz z terminami i czasem trwania poszczególnych zajęć oraz ich zakresem tematycznym,
 - 4) deklaracje uczestnictwa w programie,
 - 5) diagnozy wstępne,
 - 6) diagnozy pogłębione,
 - 7) ankiety ewaluacyjne,
 - 8) listy obecności z własnoręcznymi podpisami uczestników i prowadzących,
 - 9) indywidualną ocenę efektów osiągniętych przez uczestnika w trakcie programu wraz z rekomendacjami,
 - 10) notatki, protokoły świadczące o współpracy z rodziną uczestnika i formach udzielonego wsparcia,
 - 11) dokumenty potwierdzające poniesione wydatki na realizację programu,

- 12) inne w zależności od podejmowanych działań.
19. Przemocowe zachowania stosowane przez uczestnika programów podlegają monitoringowi.
 20. Monitoring jest prowadzony w trakcie uczestnictwa osoby stosującej przemoc domową w programie i do trzech lat po zakończeniu programu, we współpracy z zespołami interdyscyplinarnymi.
 21. Monitoring winien opierać się o:
 - 1) badanie stosowania przemocy domowej przez uczestnika w okresie uczestniczenia w programie – minimum 2 razy.
 - 2) badanie stosowania przemocy domowej przez uczestnika po zakończeniu udziału w programie – minimum 2 razy.
 22. Zwiększona intensywność monitoringu zależy od osoby realizującej program.
 23. Wskazaniem do częstszego monitoringu jest stwierdzenie przez osobę prowadzącą oddziaływanie (lub współpracujące służby/podmioty) brak zmiany zachowania uczestnika programu i wysoki poziom zagrożenia osób doznających przemocy ze strony uczestnika programu.
 24. Monitoring może przeprowadzać osoba realizująca oddziaływanie korekcyjno - edukacyjne, lub może być prowadzony we współpracy z innymi służbami: Policją, kuratorami, pracownikami socjalnymi, asystentami rodziny i wymaga wcześniejszego ustalenia zasad współpracy służb w tym zakresie.
 25. Realizator może realizować program psychologiczno – terapeutyczny dla osób, które ukończyły program korekcyjno – edukacyjny w przypadku powrotu tych osób do zachowań przemocowych lub wobec osób, którym prowadzący program korekcyjno – edukacyjny zalecili kontynuację pracy terapeutycznej.

6. Realizatorzy programu.

1. Realizatorem Programu jest Powiat Wejherowski, w którego imieniu działa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie.
2. Koordynatorem Programu jest Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie lub osoba przez niego wyznaczona.
3. Realizator programu:
 - a) realizuje program zgodnie z założonymi celami,
 - b) zapewnia obsługę finansową programu,
 - c) nadzoruje monitoring i ewaluację programu,
 - d) pozyskuje partnerów i współpracuje z nimi w zakresie realizacji programu.

7. Partnerzy programu.

Realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego w powiecie wejherowskim oparta będzie na współpracy realizatora programu z instytucjami i organizacjami na terenie powiatu, które zgodnie ze swoją działalnością statutową realizują zadania ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie tj:

1. ośrodkami pomocy społecznej w powiecie wejherowskim,
2. zespołami interdyscyplinarnymi i grupami roboczymi w powiecie wejherowskim,
3. Prokuraturą Rejonową w Wejherowie,
4. Komendą Powiatową Policji w Wejherowie,
5. Sądem Rejonowym w Wejherowie,
6. placówkami oświatowymi,
7. instytucjami służby zdrowia,
8. gminnymi komisjami rozwiązywania problemów alkoholowych,
9. ośrodkiem rozwiązywania problemów alkoholowych,

Partnerzy programu czynnie uczestniczyć będą m.in. w:

1. rekrutacji uczestników,
2. udzielaniu niezbędnego wsparcia realizatorowi w zakresie kontaktów z uczestnikiem i jego rodziną,
3. motywowaniu lub kierowaniu uczestników do udziału w programie,
4. monitorowaniu zachowań przemocowych uczestników programu,

Realizator Programu będzie ponadto współpracował z:

1. Powiatem w zakresie promocji i finansowania programu.
2. Wydziałem Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w zakresie pozyskiwania środków na realizację programu oraz w zakresie sprawozdawczości.
3. Organizacjami pozarządowymi i podmiotami niepublicznymi w zakresie prowadzenia programu.

8. Źródła finansowania i koszty programu.

Opracowanie i realizacja programu korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie jest zadaniem Powiatu z zakresu administracji rządowej.

Środki na realizację programu będą pochodzić z budżetu Państwa. Powiat może dofinansować realizację programów ze środków własnych.

9. Monitoring i ewaluacja.

1. W okresie realizacji program podlega monitoringowi, którego istotą jest śledzenie i analizowanie faktycznych rezultatów. Monitoring programu odbywa się poprzez ocenę zgodności faktycznego postępu z założeniami i celami programu.
2. Realizator programu sporządza końcowe sprawozdanie **rzeczowo-finansowe** z realizacji programu i przedkłada je rokrocznie Radzie Powiatu Wejherowskiego wraz ze sprawozdaniem z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.
3. Realizator programu składa również sprawozdania rzeczowo - finansowe z jego realizacji Wydziałowi Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, w przypadku uzyskania środków finansowych z budżetu Państwa oraz sprawozdanie statystyczne Ministerstwu Rodziny Pracy i Polityki Społecznej za pośrednictwem Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w aplikacji statystycznej CAS każdego roku kalendarzowego.

Uzasadnienie

Nowelizacja ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy (tj. Dz.U z 2023r.,poz.535), której zmiany weszły w życie w czerwcu 2023 roku spowodowała konieczność dostosowania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 do obecnie obowiązujących uregulowań prawnych. Wobec powyższego Zarząd Powiatu Wejherowskiego Uchwałą Nr VI/792/23 z dnia 26 czerwca 2023 roku powołał Zespół do spraw opracowania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2028.

Integralną częścią jest Powiatowy Program Korekcyjno – Edukacyjny dla Sprawców Przemocy oraz Program Psychologiczno – Terapeutyczny dla Sprawców przemocy.

Niniejszy Program został skonsultowany z organizacjami pozarządowymi na zasadach określonych w Uchwale Nr III/XLVI/416/10 Rady Powiatu Wejherowskiego z dnia 27 września 2010 r, w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji pożytku publicznego.

Środki Finansowe na realizację zadań przewidzianych w Programie będą zabezpieczone w budżecie Powiatu Wejherowskiego, dotacji budżetu Państwa oraz środków pozyskiwanych w ramach programów resortowych na zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. W związku z tym podjęcie uchwały jest uzasadnione.

Projekt uchwały przedkłada Zarząd Powiatu.